

DAI HEARTBOOK
ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

KKhyaanga Mlung KKyoong

Or

Ngmüi mkhya mlung büh naak

(Lup xa-a ti hlü mthoh naak)

Ah hina sa-up sa hin 1732 üng “France” pea sut ei lok kti. 1929 üng Rev. R. R. Gschwend noh “Africa” Pe-a khuuta phäh buk teng piit pyaang be lü hnua lak ah lat ei. Asuna the-a läk 250 bang üng “All Nations Gospel Publishers” noh Sa upa pyaang lü Pe 127 üng ah jah khi hü pi. Shahma ngsiim Ezekiel noh Khrito am ah lo ham cing ah pyen khoia kha Pangsiima sük shah pyen hlü jah ngmüi mkhya jüm ei naak sun kkhyaang mjü kküm noh läk mjü k’küü üng hnün naküta ah nih hmuh ngjaak vaia ah hina sa up nõh lam jah mshüüm kti. “Mlung kkyoong kthaaï jah ng’nei shak kthaaï sun kah ning pek kkhai. Nang nih-e sun Kah kkhyaanga thoon u kti IU; kei phi nah nih Pangsiima kah thoon kkhai.” (Ezekiel 36:26-28)

COPYRIGHT BY:

ISBN 978-1-920322-30-4

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Gospel Literature Mission financed by donations)

Reg. No. 1961/001798/08)

KKhyaang Mlung KKyoong”

Pangsiima hjok khah im, Kho yaai-a khuut bi naak

(1 John 3:4-10)

Ah hina sa up nah phat ta, ah k’uma nah pät nah hmuh ei be khoh vai-a lup büh naak ti-a nah mseei ei vai. Nang Khritjaan mat am ah ni, ah ni, Booï Jeishüh jum ei kti mat-a am nah thoon nah thoon ti sun Pangsiim noh ah ning hmuh kba nah pät noh nah pät nah hmuh ei be kkhai. “Kkhyaang noh ta ah kha kpung lup ni nih büh, Pangsiim noh ta nih mlung kkyoong jah bük kti. (1 Sam 16:7). Pangsiim noh nih thoon ve ksanga kha jah hmu kti.

Kho yaai hin hleei hlak naküta phung nu ni. Ah nih sun nghmüp mthana kuung, akvaai-a han-a ngsom lü ah nghnu mi, kpa mi lam kkyong dajah she püi ktia kho mdeka mhnam ni. Tuha phi ni she, ah hlaan üng phi ni she, Khrito-a khuut kpoh-a ngsom lü hleei hlak kti ahtuhan khuutp kpoh kho hah vek kti-e. Akvaai-a han-a ng’som kti kho yaai-a phäh ta mün sam kshe am ve. (2 Cor 22:12, 14). Kho mdeka mhnam kho yaai noh Pangsiima ah jah mhlä kphya naak jah Booï Jeishuha jah kuum kyan sun kkhyaange noh käh ah nih hmuh khoh vai-a ah nghmup naak da ah jah hlo ni. (2 Cor 4:4). Mkhye kti-e jah am jum ei kti-e sun ng’müi mkhya üng thi u lü Pangsiim sun hmü ktie. Ah nih nih-e sun kho mdek mkhye mshoh noh ah jah up kyet ni. (Eph 2:1-2). Ah nih khyüh kih naak sun am ah nih hmuh ei ta ah nih nihe sun anshaai sim pyak naak da sit khi-e ni. Am mkhye khoi ngü ti kti-a kkhyaang noh to ah pät not a pät hleep ei kti ni. “Shaton yaai Pa-a khuut ksim kpyak kkhaia Pangsiima sa kho mdeka lok kti ni” (1 John 3:8). “Ah suna thoon lü mlung mhneem lü nah nih pät Pangsiim üng ng’ap ei ua, Shatan yaai Pa-a ning jah hlo kdäk naak sun üng käh ksum ngbooï-on lü shung khaam lü ve ua. Asun üng va Shatan Yaai Pa sun nang nih ea kkhyüh lü sen kkhai. Pangsiim cing säh semg ia. Asun üng ni nang nih üng Pangsiim phi ah säh lo kom. (James 4:7, 8) tilü vek kti.

Ah hina sa up jah ah k’uma lupe nah jah büh ten-a kha nah pät-a mlung phi nah hmuh ei be khoh kkhai. Nah mlung ho kba vek ktri tisun Pangsiim noh ah ning mhnüh vai-a ah nitra lam mshüüm naak sun nah läk lam vai. Kah mkhye ktri tri-a nah ngbäu ei be cai. Pangsiima Sangsiim noh ah pyen ta – “Kah mkhey ain ve tilu; nih ngngaih u ta lam nih hmü ktie ni. Aksang am nih

ngngaai kuung u. Kah mkhye vebeh leti ni tilü Pangsiima ma-a nih mkhye-nih jah phyeu u ta Pangsiim pyuun lü ah pyena kha poh ktia thoon lü nih mkhye-e jah mhlät kkhai ni. Am do kya kti naküt phi ah jah mkhyüh peet ni.” (1 John 1:1-10). Pangsiima sa Booi Jeishuh noh nih mkhye naküt ah jah mthih kyo peet ni.

Nang sun Shatan yaai Pa noh am ah ning Up ta Pangsiim noh ah ning up ni. Nang sun mkhyea mpy a-a am nah thoon üng Pangsiima xüh shoh-a nah thoon kti. Nah xün shak mkhye naak noh ah ning man ta käh ngsiim lü Pangsiima veei nah nghüi ngpha vai.

Mkhye mshoh naak jah lung kho-a jou hiit sun ksım kpyak mkhye kti jah thoong khyah kkhai lokti Booi Jeishüh Khrito üng nih jah lät lang shak kkhaini. Ah nih sun kuum kyan Booi ni. Ngthup kti naküt, su ng’ngaih naküt jah nah poh mshah naküt abäng kshing kti ngsiim ngsaih kti Pangsiima hmaai ma-a nih nih-e nih vek kti-e ni. Pangsiima ma-a nih ve soh jah nih poh mshah sun am nih thuh ei khoh. “Nih ng’hnga jah msom peet kti Pangsiim noh am Jah ngjak kkhado? Nih mik jah msom peet kti noh am jah hmu kkhai o?” (Ps 94:9).

“Pangsiim üng shitih. Kti-a mlung vek kti-e sung ah nih ngkhääng ngpaang vai-a ah nih-noh kho mdek ah bäng sun бүк kti ni.”

(2 Chron. 16:9). “Kkhyanga she naak naküt ah nih noh бүк kti. Mkhye shoh ktiea ngthup ei naak vai kho nghmüp am ve. (Job 34:21, 22). “Asuna kyalüphi Jeishuh noh kkhyang abäng kshing ktia thoon lü asune sun am jah um na.” (John 2:24).

Asuna Kyalü, mkhye mhlät naak jah am da kya poh mshah mhlät naak yak ktie sun do kya naak vek kti e ni. Pangsiima mtaam peet naak jah mlung hlü poh naak üng lät kti-e sun do kya naak tvak kti-e ni.” (Ps 32:1-2).

Lupa ti hlü mtheh naak

Lup (mat)

Ah hina lup ta mthuih shek kti kkhyanga mlung k’ko ng’nei shak jah kho mdek mkhye mstoh naak noh ah mana mkhye kti kkhyang, Sangsim noh ah pyen kho mdek mkhye üng shääng kti nghnu mi am ah ni üng kpa mi mata mlung ti hlü ni. Ah hina lup hin Pangsiima hmuh mlung kkyoong ingshaai nui.

Ngmüp lü shen kti mik ta. (Prov. 23:29-33) üng ah vea kba mpyüi mhmah kti-a mik ni. “Ue hin ah nih mlung khui kha puk shek kti-e ni, nghleet ngkook sok sek lü mneh mnang shoong ei kti-e ni, tra kyaak üng ei o lü mpyüi mhmah kti kkhyaaange ni. Asune sun ah nih mik shen lü am ngthiim u. Ah nih ook-a mpyüi mhmah sun phoih-a k’uma do kya nghniing ng’ooi kyo lüphi käh saam xaam laang bä. Angooi üng ta ah tuui haang mah kpyu noh ah ning suiha kba nah vek kkhai ni. Nah mik hmuh sim pyak lü nah su ng’ngaih nah pyen kshak phi am kö kya lo.”

Lup üng ka (lu puuma kke-a) kkhyaaanga mlung cing. Mkhye mshoh naak ah mjü mjü pyen naak hlil kkhyüing ksheeli-ea lup sun hih hmu yah ktie. Mlung kkyoong hin mkhye naaka ngtüüi naak lo ni Shahma ngsiim Jeiramih üng Pangsiim noh ah pyen shak ta “Kkhyaaanga mlung sun u neh kshing hmai khoh kkhai ni. Ah bänga kthaka hleei hlaak lima lü sim pyak ei päih kti.” (Jer. 17:9).

Jeishüh ah pät noh ah ngte-a ah pyen ta “kkhyaaanga mlung k’uma kkhyü-a am do kti su ng’ngaih, mpyuuk ei, kkhyaaang hnim, ah nih kkhyu ah nih khang pa ve pui naak, hnaih ei, ngnei kshe, ngtuui ngten shan ja, püi kkeel ei, shoih beih, sam sah, lääng lah naküt pou lok kti. Ahin am ko kti naküt-e hin kkhyaaanga mlunga kkhyüh lüt lo ulü kkhyaaang jah mtuih sheel shaak kti-e ni.” Tilü ah jah theh. (Mark 7:21-23)

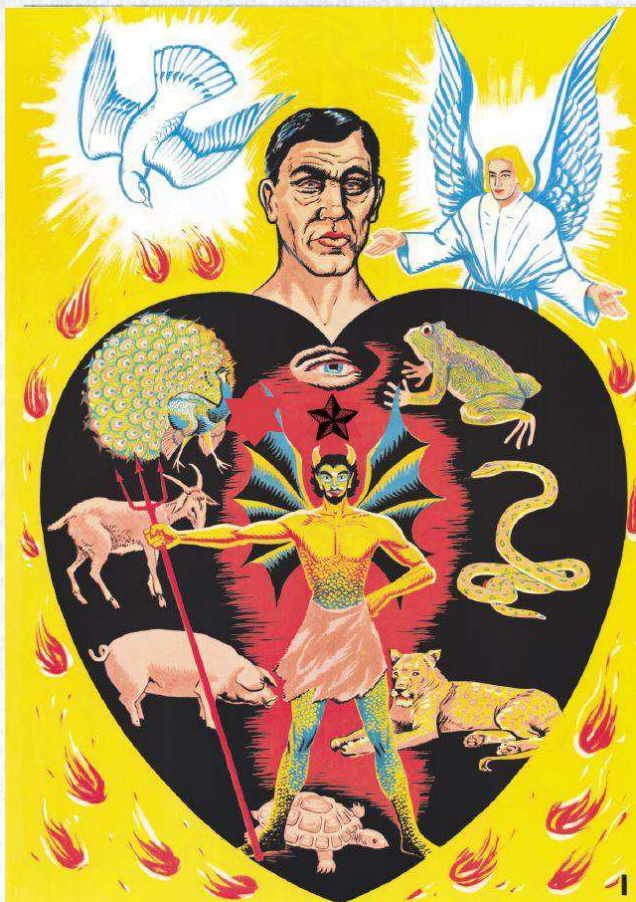
1. Haho kkha - Kkhyaaanga mlung k’uma vek kti ha.ho kkha hin “Kei” ti naaka mlung pyen naak hlü pi. Ahlaan üng Pangsiima kkhaan kho ngahä-a thoon khoi kti lucifen phi “KEI” tia mlung ah ve-a phah ah hnün mkhyüh lü Pangsiim ngshun püi ye-a thoon lok kti. (Isaiah 14:9-17; Ezekiel 28:12-17)

Sam sah naak hin am do kyo naak mlung hnüna kkhyüh lo lü am mjü mjü-a jah thoon shak kti. Kkhyaaang ah khäk sun ah nih booi mang naak, ah nih pum ngyam, ah nih ngshui ngshak bi loh-a nghni ng’ooi naak, ah phu kküüi ah nih ooi hnaak xüi ngui-e, ah naküt üng sam ah nglük ngtek kti-e ti sun Isaiah 3:16-24 cing ah ngte-a ah pyen ni. Kkhyaaang ah khäk sun (ah pupa, ah nih kkhyaaang mjü, ah nih thuum seen ve soh khoi-e üng) “Pangsiim nih sam sah kti kkhyaaang am hlü ei. Ah mlung mhneen kti-a kkhyaaang ta Pangsiima bä naak ah nih üng vek kti ni.” 1 Peter 5:5 ti sun mhnih-in ulü ah nih pu pa, ah nih mjü mjoong, ah nih thuum seen ve soh khoi-e üng nglük tek sam sah kti. Nglük ngtek sam sah naak jah pät mküüi mkhyah naak sun Pangsiim noh am

hlü ei. (Proverb 8:13) “Sam sah naak hin sim pyak naak ni. Däm düh naak hin shuum neem naak ni.” (Proverbs 16:18)

2. Me - Me hin ta, puum sha kpaam tah ei, boh bah soop kyaap naak jah kyyanga nghnu mi, kpa mi baü hmaü naak sun pyen hlü ni. Ahina mkhye naake hin ahlaana kkhyüh nung mja lolü ah hisäpa lophä kti ni. Ah suna kyatü akpäih naaka ksuun sun Sodom milü jah Gomorrah mlüh üng täng lok kkhai tilü päih pääng kti kho kum 2000 üng Booï Jeshüh noh ah pyena kkhyü sun nih ksang na yah kkhai-e. Mkhye üng xün sheei naak hin noh ah ng’hnu mi kpa mi jah man kyet lü ah nih jum ei naak ah phäh phäh jah hnün ah phäh phäh-a ah pha hü däh khäk lü ah hina am do poh naak hin kkhyaangea mlung kkyoong k’um säpa phi tuh-a nih ve’soh xün sheei-a kha ah mjü mjü a vaang lo hü kti. Ah thoi kkhyaang kho. Kah sun ah nih su ng’ngaiha kha sho xata ve soh ulü khui kha puk kshe lü k’ke kkhyak ei kshe ni ah nih shoong u. Boh bah kti jah ah ve hlüa vek kti kkhyaange sun ah thoi kdiikea phäh sih tin naak ni. Ah nih ktuui nglaam sho ha naak phi boh boah naaka ngtüüi ngdoon naak ni. Joseh (Genesis 39) jah ah püi-ea kba Pangsiima ngsiim ngsaih kti kkhyaange sun am jah suh lih ei ti u. Kkhyaange nghnu mi kpa mi bäü hmaaü nak kti-e sun thih mtaam pe ei kkhai-a thuum nakti-e am jum ei kti. Zulu kkhyaange hngoh noh phi nih nihea shih tih kti kkhyaange üng ve soh ning jah mthei be ulü nih nite sun jah msheet mruut ei kti-e ni. Boh bah soop kyaap naak sun käh poh lü mphen taak vai-a Pangsiim noh jah mteheh kti. “Boh bah naak sen ta-ua. Kkhyaang mat hin boh mkhye akse I poh lüphi ah puum sha fa am shu hne. Boh bah kti-a kkhyaang ta ah puum sha sun ah pät noh bäü hmaaü nak kti ni. Noh nih puum sha hin Mkhyangsiima hjok khah ima thoon kti ati sun am nah nih kshing kti-e mä. Pangsiim noh Mkhyangsiim ning jah pe lü nak nih k’uma vek kti ni. Asuna thoon lü noh nih pät noh nah nih pät am ka-u kti.” (1 Cor 6:18, 19). “Mat mat noh Pangsiima hjok khah ina nu ah ksim kpyak ta Pangsiim noh ah nih sun ksim kpyak be kkhai ni. I lüni ti ta Pangsiima hjok khah im nu tin ngiim ngsain kti ni. Nah nih päte kuung hin ahina hjok khah im nua nah nih thoon ktie.” (1 Cor 3:17)

3. Vok - Vok ti hin ta ng’ei ng’ook mpyüi mhmah ko laih sun pyen hlü pyen hlü ni. Ah ei ook hlü naküt sun am saih lüphi saih lüphi ah mlung ktüüma ei alü ah nih sun am ngsiim ngsaih kti-a kkhyüng kshei ni. ?Asuna ng’yüi-a, mkhye

1. KHYE KYÁ LÜNG

6

pah kti mlung kkyoong sun a noh am ngsiim ngsaih kti naküt sun su ng'ngaai poh mshah kti. Xüng sheei kti Pangsiima hjok khah ima thom lok kkhai-a puum sha sun shei haai kshe ei ook noh am msih mpyüü shak ni. Mpyüü mhmah shei haai ei ook sun nah ah nghnu mi kpa mi ah jah man kyet ni. Pangsiima jou hiit däk noh ni ha hina am ko kya kti-a khiih khoma kkhyüü ah jah mhl khoh. Jum ei ktie sun nah Pangsiim käh hmuh mshüt vai tia ng'ngaai ulü hnok khah ima shei haai am ei a dat u. Suna kyatüphi, Pangsiima hjok khah ima htoon kti ah nih puum sha sun ta am ngsiim ngsaih kti noh käh ah jah hnen-a ta am ve khoh u. Pangsiima le khyaang Po luh noh ah pyen ta. "Nang nih e hin Pangsiima hjok khah im nua thoon u kti lü nah nih k'uma Pangsiima Mkhyangsiim vek kti ati sun am nah nih kshing kti-e bä-mat mat noh Pangsiima hjok khah im nu ah ksim kpyak ta Pangsiim noh ah nih sun ksm kpyak be kkhai ni." (1 Cor 3:16, 17; 6:18, 19)

Kpaom ktah ei kti kkhyaang mat hin Pangsiima hmaai ma-a thi heei naaka thoon lü am phu mah. Xün sheei vai-a nih ei o kti, ei o kkhai-a am nih xüng sheei. Ah kkhyoot ei ta ng'ei o lü ah mlung üp kyolüphi kpaam tah ei kti ta ah mlung am ngim khoh. Kpaam ei naak noh ta am jah upa oom shak, am jah je kyai shak khoh. Sangsiim kphuüm üng ta mpyüü mhmah ei o ko laih kti sun Khoong tong vai ti lü vek kti. (Deut 21:18-21). "Mpyüü mhmah ei o ko laih kti ta mpyeen shek kkhai ni. Du dam im an kolaih kti phi am shui shak am üpa oom khoh." (Prov 23:21). Booi Pa mat sän jän ng'ngaai be-a. Ah ei hlü ei lü a mlung hlü-a vek ei kyo kti. Thi lüta mulai pe-a mshoh mhleei ei naak khaam ei yah kti. Mpyüü mhmah-a am do ta pyen bä vai am hlü ti. An bäng nih kshing päih pän u ni. Am mpyüü mhmah ei o kti tanoh ta Pangsiima kkhaan kho shääng nak kkhai tilü Sangsiim noh angte-a jah mthah kti. Mpyüü mhmah hin ei ook am ni. Ah hin hin pih mlung jah ng'hmüp nghmo shak lü jah ksim kpyak kti ei o kshe ni. Suna thoon lü mpyüü kti-e sun ah ngyo ve-o vek kti ni. Ah nih nih-e sun boh bah sim pyak lo u lü, kkhyaang hnim lo ulü, am poh mshah vai sun poh mshah lok kti-e ni. "Mpyüü mhmah ei ook sun nah jah huum sheei nyat tat shak kti. Ah sun kha thoon sun pum nyam an ve-a phah ni. (Pro 20:1)

Mpyüü mhmah piit pyaang jooi tu kti-e sun Pangsiima ma-a mkhye kti-e ni. Pangsiim noh ah pyen ta – "Tuui haai ah nih-a mpyüü mhmah ei ook naak poh ko laih kti sun intaam khaam ei kti ni. (Isaiah 5:22). "Nah imseng üng mpyüü mhmah ei ook nah jah peet, jah jah tu ta mkhye mshuh naak nat khaam ei kkhai" (Hab 2:15)

“Am pyuun kti ta Pangsiima pe-a khoh kshäänga am thoon yah a ti. Sun nah nih kshing kti-e am ni ba. Nah nih pät käh mhleei ei ua boh bah, mhnama lup hjok khah, kkhyaanga nghnu mi kpa mi ve püi, kpa mi kkye khyee jah nghnu mi khye khye nghüüi ngtäm, mpyuuk ei, hnaih ei, kpaam ei, ktaai tum, sok sek, kkhyaanga kü lak jah hut ei naküt kti ua kkhyaang phi Pangsiima pea khoh shäänga am thoon. (1 Cor 6:9, 10)

Khyaang sa-a lam-a mkhye naak-e him jah poh vaie am ni kyo. Mkhye naak a kh-e ta, “boh hah, kkhyaangea nghnu mi kpa mi üng mkhye shoh, shila hnak düih djaih, ngto ngbaai ni, mhnama lup hjok khah, kho yaai-a khuut üng kkhyaang poh ei, püi mlung k’ko naak, ngtuun ngvook, ngkeei ngku, mlung shou, pätä phäh däk ng’hnga naak, shaang ngkhoi ngpa, kkhyaang thi naak, ju mpyüi, erook kolaih. Mkhye mshoh-e sun jak mphen vai hlü kti. Asune üng mkhye mshoh kti-e ta Pangsiima pe üng am shääng ei” (Gal 5:19-21). “mpyüi onga ju käh o- ubä. Nah nih mpyüi mhmah üng käh mbüüp khoh u kti lü mkhye nah nih poh lok kkhai-e. Nang nih-e ta mkhya ngaiim üng be bang ei ubi. (Eph 5:18)

Mlung kkyoong üng shääng ei kti kkhyoot ei naak vek kti naküt Booi Jeishüh noh jah khü kti. “Tui-a kkhyoot ei naküt kah veei-a lo she. Kei noh tui kah tu kkhai ni.” (John 7:37-38). “Tui-a kkhyoot ei naküt tui ve naaka lo ua. Ngui am tak kti-e lo ua. Ei ook jah sih tui zun ah phu kka-a jah kkhyäi ei lo ua.” (Isa 55:1). “Kei-a peeta tui ok kti naküt ta tui poh can kkhyoot ei ti. Kah peet vai tui ta ah nih üng onghläi-a puut lok kti-a tui ksaai ni. Ah suna tui ksaai sun ah nih-a phäh-a anghlai-a xün naaka thoon kti. (John 4:14)

4. Mshu kku - Mshuukku hin ta dam duh naak, mthoh ngjaak sü soon naak jah pui poh mshah ei naak pyen hlü ni. Ye-a shou hin püi poh mshah ei-a kha she xu kti. (1 Sam 15:23). Khüüi khoom dam kti-a kkhyaang ta a pät not ah pät hnim kti ni. Ah hlü ko ei däk so xat ni ah ng’ngaih. (Prov 21:25, 26) Joshua noh Israelites-e üng ah jah nthoh ta. “I phi käh poh lü ahi-a käh ve-ua ah su-a vaang vaai lü ah hin nah nih yahg vai-a sit ua. (Judg 18:9). Kkhyang sa hin du dam lü Pangsiima khoh khyam yah vai-a nih sü soon kti-e. Jeishuh joh ah pyen ta. “Mkot kdiik üng nat nih luh jah vai-a mtun ei ua” (Luke 13:24). “Shui hjam kti noh ta hmu kkhai ni.” (Matt 7:8). “Pangsiima kkhaan kho pe sun am do kti tak naak khaam ei kti. Am do kti poh kti kkhyaange phi ah sun ah nih yah vai-a mtun ei kti-e.” (Matt 11:12)

Kuum kyan naak jah ngmtüi mkhya däm duh naak üng an shitih naak hin noh ah ng'shääi-a thih naak da jah she püi kti. Ah sunnoh tä sham naak, Paangsiima khoh Khyam shui hjam naak, Pangsiima kkhyü shitih dau daan naaka kkhyüh jah mkhye mshoh kti. Ah sun noh sim pyak naak da jeeh seh püi kti ni. Pangsiim noh ah ning shi hlo püi üng ah nih üng nah mlung nah peet vai-a tuh ngooi nih msuuk mthet kti ni. Kho yaai noh ta kho ngooi am ah ni üng läät pyaih ei kti-a vek kti lü kuum kyan naak jah Booï Jeishuh ah kka-a nah hleih vai ning mthet kti. Pangsiim noh ah pyen ta- "Tuh ngooi nang nih-e noh Pangsiima kthai nah nih ngjaak üng nah nih nghnga käh ngsang shak ua. Ahlaan üng nah nih mah püi mah pook-e noh ah sun kha Pangsiim ah nah kpet mjak khoi ktie ni (Heb 3:7-8). Valäät pääng kti kho mtnüüpe-a phäh kuum kyan naak am dou khaam kti-e kkhyaang I kan thi pääng ktie ni? Kho ngooi hin nang-a phäh am ni. Mshuuk ku kooi hin kkhyaang poh mshah ei ngsuh ngkih ei naak vai-a shoong yaai mah-e noh ah ngläi-a ah nih shum la ni. Ah sun sun Pangsiima xün sheei naak jum-a kthak-a püi hmuh poh naake jum naak jah ngsuh ngkih ei naak sun pyen hlü hi. Phun kan jum ei-a kthak-a jah ku ei kkhooi ngshääm kti xüng sheei kti Pangsiim khü kou vai-a nih Kshing hmat kti. Aktunga ta am shi kkhyaih naüh kaaü-a ksüün jah am ngkhot ngsheng-a ksüü khu kou vai. "Kkhyaang kdo-a seh naak lawm sun Pangsiim noh mhnüh kti ni." Psalm 37:23).

"Am shi khyaih kti ave üng shaang ngsiim sange jah khü she. Ah nih nih-e noh Booï Jeishuh-a ngming üng kshi tui hlu lü tä sham peet kkhai-e. Asun kha jum ei naak üng ah nih tä sham u ta am shi kkhyaih kti sun mya bobe kkhai. Pangsiim neh ah nih sun ngtüüi thou shak be kkhai ni. Ah nih sun ah mkhye mshoh ah ve üng phi Pangsiim noh mhl kkhai. Ah suna thoon lü nah nih mkhye mshoh sun nah nih püi-a na-a pbyeh be ua. Nah nih püi-a phäh-a tä sham peet ua. Asun üng nah nih mya lobe kkhai-e ni. (James 5:14015). Pangsiim noh Israel kkhyange üng ah jah mthet ta. "Nah pih sa na mei üng mkhih mkhoon lü hjok khah naak. Käh poh ua. Nah kkhyange malam käh jah nüt yaan shaka. Kkhyang poh mshah ei, kho yaai üng ngkho ei, pum ngyam kshe jah thi kti-a ngmüi mkhya Kthäh kkhyah kah poh ua. Asun kha thoon vek kti kkhyange sun Pangsiin nok jah thi nak kti ni. (Deut 18:10-12). "Mlüh kpunga ui üng täng kti-a kkhyaang, shong mah ktipe boh bah ktie. kkhyaang hnim kti-e, mhnama lup hjok khah kti-e, hleei hlak lü kkhyaang jah tuui tei kti-e veyah kkhai-e ni (Rev 22:15).

Kho yaai-a vaan naak sun Kthäh kkhyah kkhai-a käh sit ua. Asun kha

nah thoon ta nah msih mpyüh kkhai ni. Kei hin nanga kkhyü mhnam ni. (Lev 19:31). Ah mpyu kkhi-a ng'yüing ng'kou pyen kshak kti, püi ktu shala, kho yaai-a vaan naak-a sun nah kthäh kkhyah vai-a kkhyaange noh nih mitheh kkhai-e ni. Ah nih nih-e noh "Ia kya lүphi kkhyaange hin noh ah kkhyüing vai shü üng ah kthi-a ng'müi mkhya ah nih kthäh kkhyah ta do kti ni" ti kkhai-e ni. Nang noh nah jah mshak vai ta – "Pangsiim noh ah ning mtheh ng'ngaai-a, kho yaai-a vaan naak kkhyaanga pyen sun käh ng'ngaai-a, ah sun sun nanga phäh I phi am kyaak e" (Isa 8:19, 20)

Ah hina sa upa sa nah бүh um hin üng Pangsiim noh ning ngsi ngjaang püi kti. Nah mkhye naaka klehyüh nah nglat lo be vai jah ah nih üng nah shok nah peet ka-a ning khei kti. Suna thoon lүphi, nah mlung k'uma um kti mshuuk ku-a ng'müi mkhya noh mkhyah mtaang naak käh nah poh khoh vai jah nah kyüh kyook ei va-a ning up lat shak kti. "Kei hin Khritjuan Ksang-a kah thoon ta kah im khu, kah looi pi-e jah kkhyaange noh kkyaaange noh I pyen kkhai-e ja? Kho mdek hlim tüi, je kyai naak hin üng am kah ng'püi ti ta I thoon loik kkhai ja? Booi Jeishuh üng Booi maang naak, diim deih naak, käh pyen thei-a je kyai naak, ah nih-a jou taai jah angshääi-a xün naak sun hmun ah kthak-a, Kho yaai-a ning up-a phäh nah kyüh ei um üng nah mlung kkyoonga Booi Jeishuh nah dou daana phäh nah shum pak naak siim siim nah hmu lok kkhai. Suna thoon lүphi kkyaaange sun thih naak ah nih kyüh-a ph-a ah nih shak jah mhlät kkhai-a Booi Jeishuh lok kti ni. (Heb 2:14, 15). Mtheh mhlh naak run noh mshuuk ku-a kooi-a kba nih mlung ah ngsang vai-a jah poh kti.

5. Meng ke (Kryäüh sa) - Meng ke hin ngyat tap shou sha kti kkhyüing ksheeli ni. Pui thi naak, mlung shou sha jah mlung kshe noh kkhyaang mlung sun up lү kkhyaang jah hnim shak kti. Nanga mlung kshe sun nah süm ksep vai-a nah mtun ei-a kba nanga ngyat tap shou shat naak sun phi pou dang lo kti. Asun sun nah mlunga vek soh ngtüüi ngdoong kti ti-a nah pyen ksha lү. Booi Jeishuh noh ah ning rhlät vai-a nah nghui ngpha vai. "Nah mlung käh shou she Ah nih noh jah khui kha shak kti ni (Psalm 37:8). "Mlung shou naak hin shou shat lү jah sim pyak shak kti" (Prov 27:4). "Nah mlung nah jen shak vai nih mlung kshe nih taak am do" (Eccl 7:8). "Thüi shei mlung shou naak sän hoih ua" (Col 3:8). Kkhyang klääng leh noh ta am do kti ah nih poh vai-a phäh-a mpyüi mhmah ei-o kti-e. Ah nih pih-ca ei ook sun phi "Kphyu kphyaa-i a tuui haai-e ni" (Deut 32:33). Ngtuun ngvook naak hin mkhye naak mlunga

kkhyüh lak kti ni. Ah suna thoon lü Pnagsiim not ta mikhye poh-a phäh mtaam jah pek kti ni. “Nah pät noh nah pät nah kphya naaka kha pah püi po phi kphya na-a” (Mark 12:31). “Nah y e kphya na-a” tilü Booï Jeishuh noh ah pyen. (Matt 5:44). Nih kkhaana mkhye kti nih mhlata kyaak üng Pangsiim noh nih mkhye jah mhlät kkhai-a kkhyü shitih jah pek kti. (Matt 6:12). Kkhyang pyen ei, mshuh mtih ei naak sun Pangsiim noh thi nak kti. Kkhyang hnim naak mlung jah ngtuk poh naak hlü sun nih mlung kkyoonga ngtüüi kti. Asuna Kyalü diim deih naak vek kkhai-a nih mlung kkyoonga diim deih naak ah ve vai hlü kti.

6. Kphyu Kphyaai - Kphyu Kphyaai hin Eten ngoonga Eve hlo hleep lü ngñni ng’ooi kti Pangsiima dä nglooi ei naak phi ksim kpyak kti. Pangsiima dä ngi to lü xüing sheei naak üng Adam jah Eve noh kho mdek ah nih up sun lung kho noh ah jah hmuh üng jah k’keei ei lü Pangsiima hñun ah huh ei ni. Angkeei ngku-a phäh ah nih nih sun jah ksim kpyak lü Pangsiim üng do kya kti nglooi naak jah xün shak ksim kpyak naak üng ng’nääng naak yah kti. Kkhyanga mlung a vek kti kyüh kyook kshe ng’keei k’ku naak jah lima naak hin kkhyangea je kyai ve soh kdo sun ah jat hmuh üng ah sunea je Kyai naak sun ksim kpyo kti ni. Lima ngkeei ngku naak nih mlunga ngnei ng’noong kshe thoon lo shak lü kkhyangea je kyai naak sun jah ksim kpyo kti ni. Kkhyang hnim kkyepa phi zah thoon shak kti. Aklung boka im mah kti-a xün shak üng vek kti ni a. Im mah kti kpa mi noh ah ngñnu mi am ah jum-a ksuuna üng am mlung ah shoua kba I tüh-a phi am shou. Mshuh mtih ei naak phi am khän ta khoh.” (Prov 6:34). Vün shak Khüüi khoom poh mshah noh mlung khui kha naak jah püi thi heei naak sun thoon shak kti.

Pangsiima khuut poh-e jah shaang khonge hngoh phi lima ngkeei ngku naak üng am ngsiim ngsaih kti-ca than lü ah sunea kihak-a akse ah jah shum vai-a ni ah ngkäih ta. Ah sune sun jah buh ten vai, Pangsiim noh ngmïoi mkhya ngsiim üng ah jah thun thaana peeta ah mhta kphya naak üng nih jah kbe kbang vai u. (Rom 5:5), Asun kba am ah nih ta Pangsiima jah shum ei naak jah ah nih khuut poh naak sun lima ngkeei ngku naak not, jah ksim kpyak kkhai.

7. K’u - K’u ta kpaom Ktah ei naak jah ngui xün kpaam ei naak sun pyen hlü ni (1 Tim 6:10). Kon Ku-a klu-e ta mliinge sun pook ak lü ah nih thih vei-

a jah ei kti-e ti sun ning shing kti-e Kpaam tah ei kti kkhyaang phi mypeen kshe-e sun kah jah ku ei hlü onga khyoh kaih ei kti-e. Kho mdek khoh khyame sun ah nih yah ei khoh vai-a ah mjü mjü-a mtun ei kti-e. Booi Jeishuh noh ah pyen ta, ; “Ahna kho mdek kkhaana nah päta phäh ngui xüi külak käh msun mshep ei ubä. Ahina ngui xüi külak sun mthi eek noh shuk lü mkhya noh soon lü mpyu ei noh phi mpyuh ei kkhai ni. Asuna ksah-a kkhan kho-a nah nih phäh-a külak msun ei ua. Asur ing ta mthi cek jah mkhya noh phi am ksim kpyak khoh. Mpyuk ei noh phi am mpyu ei khoh. I lüni ti ta ngah nih msun ngui kkhaan kho-a ve üng nah nih mlung phi asua vek kkhai. (Matt 6:19-2). Achan jah ah im khu phi ngui xüi shushak ah jah hlü ei-a phah lung üng ah nih khoeng teng u. (Joshua 7). Booi Jeishuh-a hnu kläk Judas Iscariot phi ngui ah kpaam noh ah Booi Pa üng am shihtih shak lü ah pät noh ah pät ah mboh tong ni. Kkhyaanga mlunga vek soh kti ngui hlü ko ei naak jah xüi kpaam ei naak hin am do kti xooi ni. Kkhyaang am mjü mjü üng ka nghnu mi kpa mi-e Khohah Pa sun ngui xüi ah shi hna üng ngloong ngsaam naak üng ahcun mata Booi Beei naak ah nih hlü ei-a phäh üng ah nih xün shak sun ksim kpyak ei kti-e. Akhak käh hmuh xa lü am mdanga booi hlü sun noh mpyuuk ei naak, kkhyaang hnim naak jah pät hnim naaka jah thoen shak kti. Ngui hlü ko ei jah kpaam ktah ei naak sur noh nglor ngthang naak. jou thaai naak hlü, kkhyaang up naak htu, mpyeen kshe-e jah hnep mkyem ei noak, shaang up naak, Pangsiima phah-a kthaka shaang phah dak poh mshah naak, shaang üng am shääng xa lü Booi Jeishuh läk lam hlü kti hnashene jah mkhyoh mkaih naak-e sun jah kpüi noh ah pyen ta, - “Ngui xüi külak käh kpaam ei ua. Kkhyaang mat hin ia maia ngui xüi külak ta-ei kyo lüphi asun üng angshaai-a xün naak am yah khoh.” (Luke 12.15). Sangsiim noh booi ei kti mat-a meng ah pyen ta “Booi ei kti kkhyaang mat sun ah lai-a tun, saang kho hah pa ah pha mjoh. Ah nih noh kah tua saange jah taak naak vai on oong ti kti ta I üng kah taak päih vai ni tilü ah pät sun noh ngngaai ei lü ve mjah kti. Asun üng ta ah nih noh I hok kba kah poh vai ti ta kah kkhei kphyüme jah phye ngiishe kkhei kthaai akdäm nua kah sha be kkhai. Asun üng kkhyäai jah to ngmaai naküt kah taak ei vai ni. Asun kona kah pät noh kah pät kah pyen kkhai. Kei ah kam mah pipi ni. Ngooi nu ngooi pa vei ei vai kha hah kuung kah fa ei kti. Ngngaih k’hnipa kah vehnüü kkhai. Kah ei ook hlü mjü kküm ei o – ngüshe kah veve hlü a jeje kyai kyai a kah ve-ei kkhai ah ti mjah. Lüphi Pangsiim noh ah nih üng “Nagn hin nah nghmoong kti ka nih kba. Sheep mthan nah thik kkhai ni. Nah taak ei naküt u noh van nak kkhai ja titu ah pyen mjoh. Ah nih

kho khyam vai thak mtun ei ktia kkhyaang naküt asuna Booi nghmoong üng täng ktie ni. Ah kho khyam naküt sun Pangsiima hmaai maa i-a phi am kyah laang” tilü ah jah mteh. (Luke 12:16-21)

“Kkhyaang mat hin noh kho mdek üng ka naküt ka na-päih lüphi shak ngshäai ah shum naak ta I a phi am kyah. (Mark 8:36). “Nah nih xün naak vai ei ook vai a phäh käh ng’äh ngkhyah ua. Neh nih puum sha-a phäh I shui shak vai a ti-a käh pyang ma ua ... Asun khanga phäh käh ng’äh ngkhyah lü Pangsiima pea phäh mtun ei ua. Asun kha nah nih thoon ta hlü kti sun Pangsiim noh ning jah pek kkhai ni ... Nah nih kho khyama ve naaka nah nih mlung phi vek ktj ni. (Luke 12:22, 31, 34)

8. Shatan - Shatan hin hleei hlakea phung nu jah hleei kti-ea Pa-a thoon kti. Nih mlung kkyoong jah up lü mkhye naak da jah hlo hleep kti. Booi Jeishüh noh ah pyen ta, “Nang nih-e hin Shatan yaai pa-a sa nac ni. Nah nih pa-a hlü ei phi nah nih lak hlü kti-e. Ah nih hin aksüka kkhyüh kkhyaang hnim kti-a thoon lü Pangsiima hlü ei üng am shääng ei, I. Lüni ti ta ah nih noh kkhyü am shing ngtu, Ah hleei hlak üng ah ngnei shaka kba pyen shak kti. Aläa hleei khoi lü ak’hleei-a pa-a phi thoon kti. (John 8:44)

Ah lääm hleei phi kho hah hleei üng ah täng ni. Mpyong hleei, sa üng hleei, poh mshah üng hleei ti-a hleei kohah vek kti. Hleei Kti mat hin ah nih ta am hleei ktra hana aksanga hleei kti ni. Pangsiim am ah hleei-a kha Khritzaan mat phi am hleei kho. (Titus 1:2).

“Anghmüp üng shääng kti akkhye poh mah mah lü Pangsiim üng kah nglooi ei kti ni. Tulü nih pyen tuhan u hin ta nih hleei hlak kuung kti-e ni. (1 John 1:6). “Mlüh kpunga ui üng täng kti-a kkhyaang, shong mah ktie, boh bah ktie, kkhyaang hnim kti-e, mhnama lup hjok khah ktie, hleei hlak lü kkhyaang jah tuui ten kti-e veyah kkhai-e ni. (Rev 22:15). “Hleei hlak lü am do kti-a shak shi sun Pasngsiim nah mtuih ci kti ni. (Pro 6:9)

9. Aai shi - Aai shi hin ta kkhyaanga mlung k’uma vek kti am do jah do kti kshing ci naakaü mlung cun pyen hlü ni. Aan üng Aai shi hin mkhye poh shet sheta phäh jah, kshing hmat mah mah lü mkhye poh a phäh msih mpyüh lü am do naak üng thik ktj ni. Ah päta poh mshah sun käh kshing ei kho ti kkhai-a hmüp nghmo mkhye mshoh üng be kti ni. Am do kti nih poh mshah kshing ei naaka mlung hin ah yü üng jah hnip hnooi shak lü ah yü üng jah khui

kha shak kti. Ahia mluang him noh ah jah mhlät ei väi-a üng jah mshuum ei lü ah jah mshuum ei vai üng jah mhlät ei kti. Asun sun jum ei naak ah hoih-a phäh, hleei hlak kti mlung kko ah läk lama phäh, Kho yaai-a mthesh mkhyah ah läk lama phäh jah hleei hlak kti-ea jah mthesh mkhyah su ng'ngaih-a phäh-a mthi ngling üng ngkhyo kti-a mäi-a thoon lü kshing hmat naak mlung k'ko sun jah mkhyüh mhleih be päih kkhaie. (1 Tim 4:1, 2)

10. Mik - Pangsiima mik noh nih mlung k'um thoon ve naküt kti abäng hmuk kti ni. Vaai kh-a Pangsiima mik hmuha kkhyüh I sa phi am nih thuh khoh. Asuna thoon lü Pangsiim noh nih mlunga nih su ng'ngaih jah nih nüüm yaana am mpyu kkhi naküt sun kshing hmat kti ni. Nang noh ksüün naküt hnün naküt üng mkhye mshoh am nah poh nah poh sun ning hmuk kti ni. (Ahina lupa k'uma mike hin phi. Kkhyaaäng hmaai-a kshing ngte naak ing shääng ei kti ni.)

11. Mei Paai - Mlung kkyoenga ling leng-a (pi pei-a) mei paai sa-e hin noh mkhye naak mlung hloop khee kti Pongsiima mhlä kphya naak sun jah mhnuh kti ni. Pangsiim noh mkhye thi na lüphi kkhyaaäng sa jah lxphya nak kti lü ta mkhye kti-a thih vai sun ah hlü ei. Asuna thoon lü mkhye kti sun noh mkhye sun hoih fū ah xün sheei vai hlü kti. (2 Pet 3:9). Booi Jeishüh hin mkhye ktie jah kuum kyan kkhai lokti ni. Ngbäü ei be kti kkhyaaäng mata phäh kkhaan kho-a je kyai naak vekti. (Luke 15:7). Mei paai sa-ea hin Booi Jeishatüha thi sun ah pyen hlü be tü ni. "Bawi Jeishuh hin kho mdek mkhye she püi kti Pangsiima to sa ni. (John 7:29)

12. Kkhan kho ngshä - Kkhaan kho ngshä ta Pangsiima kkhyü pyen naak hlü ni. Pa Pangsiim noh hlo lleep naak khaam ei kti-e jah mkhye üng be bang kti-e sun mkhye naaka kkhyüh ah nih nglat lo be vai-a jah mthesh mkhyah hlü kti. Asuna thoon lü, kkhaan kho ngshä noh Pangsiima kvaai jah ah mhlä kphya baak sun kkhyaaäng mlunga tüih joih lo seh shak kti ni.

13. Müüm sa - Müüm sa hin Ngmüi Kkhyaaäng ngsiim sun ti naak hlü ni. Ah nih noh Pangsiima sang naak, mkhye mshah naak, jah Pangsiima si jaäng naak sun jah mhüh mdan ktini. (John 15:26). Ahina lup üng ta ngmüi mkhyangsiim hin kho kpunga ni ah ve. Ah nih sun mkhye-a up anaaka am ve soh khoh.

Ahina mlung lup hin nanga mlung khyoong üng phi täng khoh kti ni. Nah mlung kkyoeng nghmong lü Pangsiim nghui ngpha na-a, Pangsiima sangsiim sun nah mlunga vaai saai shak-a, “Booi Pa Jeishuh jum ei-a, Kuum kyan naaka nah pha kkhai (Acts 16:31), Pangsiimnak nah mlung hlai lü mlung kkyoong kthaaï jah ngei shak kthaaï ah ning peet vai-a kkhyü taam tak kti. (Ezek 11:19). Asuna mang lup ang nghngih naak üng nih hmu yah kti.

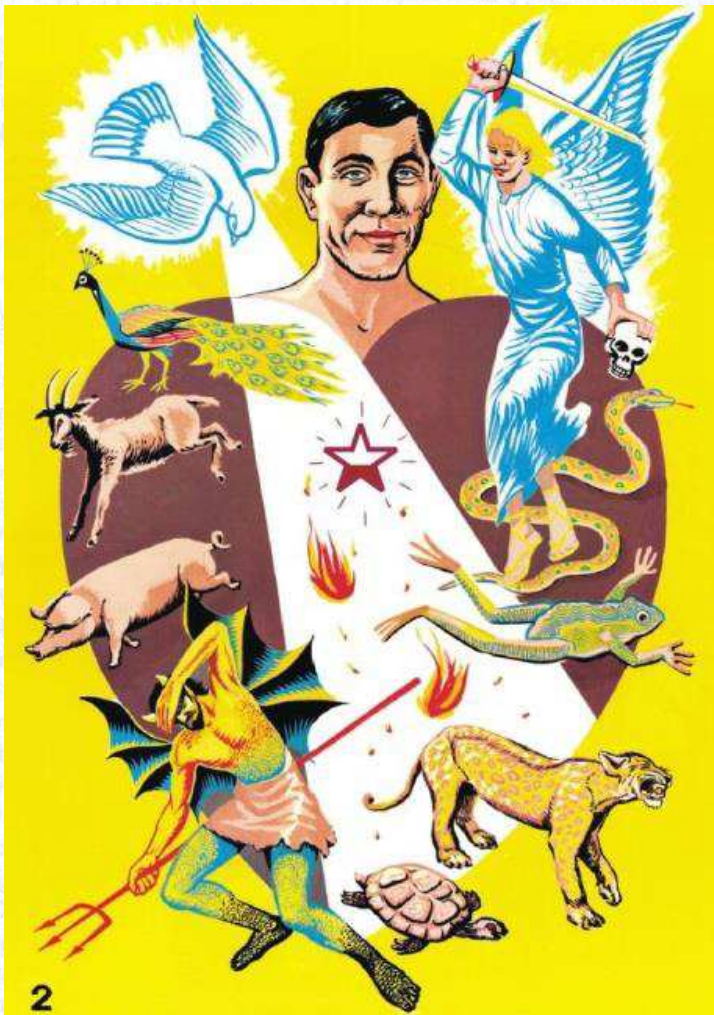
Ah nghngih naak lup

Ahia lup ta ngbäü ei be lü Pangsiim shui hnak kti-a mlung kkhoong sun pyen naak hlü ni. Kkhaan kho ngshä noh ksim kshaaü bi kti. Suna ksim kshaaü hin Pangsiima kkhyü pyen naak hlü ni. “Pangsiima kkhyü hin xüng lü khuut poh kti ni. Pangsiima kkhyü hin hnu ma kxaat ksim kshaaü a kthka xaat kti. Yuh ngmik jah yuh-a k’uma vek kti kkhing säpa shun khya latia kba Pangsiima kkhyü hoh kkhyaanga mlung kkyoong jah langsiima peeta. Mkhyaangsiim phi jah mkhya-in kti ni. Mlun kkyoonga su ngngaih jah nüt

yaan phi jah yü khya ti ni. (Heb 4:12). Pangsiima kkhyü noh ah jah msuh mtheh ta – “Mkhye naaka kheen ta thih naak ni” (Rom 6:23). Kkhyaang naküt ahun däk thi yah kkhai. Kona Pangsiim noh ah nih sun si jaang kkhai (Heb 9:27). Mkhye mshoh kti jah am jum ei kti-ea phäh ve naak vai ta kaat üng däai kti mei li däk ni ave. (Rev 21:8).

Kkhaan kho ngshä noh ah kut vaang da lu kooi ksüng kti. Ahin ta kkhyaang abäng nih thi yah kkhai ti-a ah jah mhnüh mdan naak ni. Nih mshui mshnak, nih mbei mbook, nih piit pyaong lü ah ti ti-a nih ve soh shak-a nih puum sha hin thi kyu lü thu hli yah kkhai.

Nih xün shak ah ve um üng phi mkyüüt noh yah ksim kpyak kkhai. Mhnüp mat üng Booi Jeishuh-a ma-a pha lo ulü ah nih noh jah si jaang kkhai. (2 Cor 5:10). Ahin üng Pangsiima thang ngja lü Pangsiima mhlä Kphya naak üng ah mlung nghmon peet kti mkhye kti kkhyaang sun nih hmu kti. Ngmüi Mkhyaangsiim sun nghmüp mtham lü mkhye mshoh kti mlung kkyoong k’uma vaai lok kti. Pangsiima akvaai sun ah nghmüp kshät kkhai-a ah mlung kkyoonga vaang lok kti. Pangsiima kvaai lo lüta anghmüp sun sen yah kti. Kkhyüng ksheei üng nih mtga mkhye naak-e phi sen ei kti-e. Asuna kyalü, kah püi-o, Kho mdek a kvaai-a thoon kti Booi Jeishuh sun nah mlung kkyoonga

2. KHYE NAAK YAH SHŪM SHAK KÝ

16

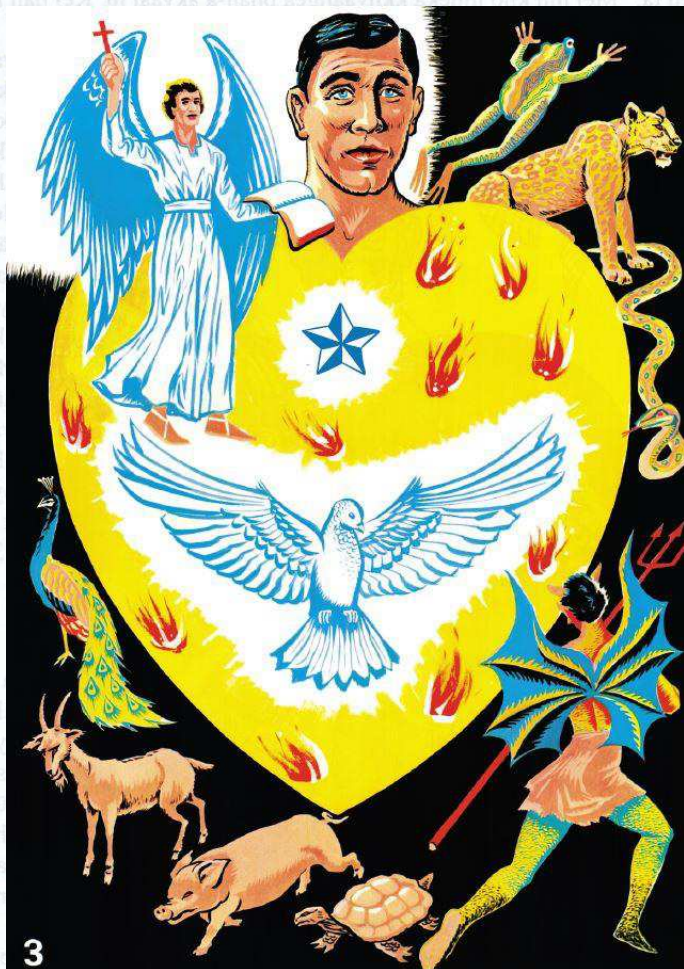
vaan shak lü ah nghmüp jah mkhye poh naake jah shot shak-a. Jeishuh noh ah pyen ta, “Mei hin kho mdeka kkhyangea phäh-a akvaai ni. Kei nah läk naküt kti anghmüp naaka am sit soon lü ti.” (John 8:12).

Nah päta ngjung ktha, nah päta pum ngyam jah kkhyangea pum ngyam üng mkhye kshät naak am nääng khoh kti. Ah kjä bka mkhye kshät naak ta akvaai-a thoen kti Booi Jeishuh sun dou khaam ei naak ni. Asun üng lung kho phi shot kkhai. Mah khya jah aai shi-e nah phi kho mthana jah ku ei khoh kti. Asuna kyalüphi kho mik ah luh lo kona ta ah nghmüp naküt khyük ei päih kti. Booi Jeishuh hin ngshung ngpyuun naak kho mik ni. Ah nih sun Jerusalem mlüh hnok khah ima ah vaan vaai üng ah k’uma ngkun pan poh kti-e abäng ah jah kshät pih ni. Ngui taak kkyäp jah müüm jooi kti-e-a kho mtaih-ei naak phi ah jah hlääk-in ni. Sun kana ah nih noh ah pyen ta, “Sangsiim üng ng’yuk kti. Ta Kah im hin hnok khah naak im nu ni. Tilü shui kkhai-e ni tra vek kti. Nang nih-e noh ta mpyuk ei khuuia nah nih poh ei u” tilü ah jah mthet. (Matt 21:13). Nah mlung kkyang hin Pangsiim noh ah hjok khah im vai-a ah nüüm yaan ni. Ah nih sun ah k’uma xüng sheei hlü kti, piit pyaang hlü kti, akvaai üng be bang hlü shak kti mhlä kphya naak jah je kyai naak üng be bang hlü shak kti ni. Booi Jeishuh hin nih mkhye däk jah mhlät kkhai-a am lo, mkhye-a jou hiit jah mkhyea up naaka kkhyüh kuung jah lät lang shak kkhai-a lak kti ni. “Sa Kpa noh ah nih ning hläh u ta nah nit lät ksang kkhai ni.” (John 8:36)

Akthum naak lup

Aksang ngbäu ei be kti kkhyang mata mlung sun ahna lup noh jah mhnüh kti ni. Ah nih-a mkhyea phäh Booi Jeishuh baan lam ktunga kkhaana ah thih-a phäh üng däm duh kti ah mkhye mshoh ah hmuh ei lo be. Pangsiima kkhyüa thoon kti kkhaan kho ngsha noh ah nih üng ah mhnuh-a baan lam ktung sun ah hmuha thoon lüta ah mlung sun ksım kpyak lü ah mkhyea phäh ngbäu ei be lü ngthu nghlai be kti. Booi Jeishuh üng ah jah mhnuh mdana mhlä kphya naak ah hmuh-a phäh üng ah mlung ngnou lo kti. Aktung boka Pangsiima sa Booi Jeishuh noh ah nih-a mkhye mshoh she soon püi lü lei baan lam ktunga kkhaana thih ah khaam peet sun ah shüüm lo ni.

Nih nih-ea mkhyea phäh Booi Jeishuh sun mthi nghling üng ah nih kpaai u, nghling lu khüm ah nih kbün u, ah kut kho-e baan lam ktunga kkhaana hneen ulü thi yah kti ti naküt-e hin nah. Mkhye jah ngbäu ei-shok be kti. Mkhye kti kkhyanga mlung jah ah nih shak sun ngthu nghlai päih kti. Hmana

3. BÄNG EIKYÄ LÜNG

18

kba ah pät noh ah pät ah hmuh ei naak be khoh-a Pangsiima Sangsiim sun ah kkheh-a phäh, kkhü mhnám-a kkhüüh I säp thuuk kti it zah kkhüüh mhnámá ti am ah ksang naak ti sun sha lü kshing hmat ei likti. Ah nih sun ah mkhyea phäh pukoheet naak noh vuih khüm lü mbooi kyap lü Pangsiima ma-a ah nghui ngpha-a phäh Booi Jeishuh sun ah veei-a säh lokti. “Pangsiima sa Booi Jeishuh-a thi noh mlchye ah jah mthih kpyo peet ni” (1 John 1:7) ti sun shuum hmat lo lüta Pangsiima mhlä kphya naak jah diim deih naak sun ah mlung kkyonga vaang lokti. “O ... Pangsiim-o, kei-a k'uma ngsiim ksaih kti-a mlung kkyoong nah mhnün mseng peet-a. Shih tih do kya kti-a ngei shak kthaaí nat piit pyaang peet a” (Psalm 51:10). Pangsiima Sangsiim noh “Kei hin mlung mhneem kti-e, ah nih mkhge hmu ei kti-e jah nah kyüh kyook lü kah pyen nah ksang nakti-e phäh kah je kyai kti.” (Isa 66:2) tilü ah pyen be tü. Ngmüi Mkyangsiim noh Booi Jeishuha Kkhyü sun nang üng ah ning mshi mkhyaai ni. “Käh he lá-a, Pangsiim noh nak mkhyo ah ning mhlát peek hnüh ni.” (Matt 9:2). Booi Jeishuh-a thih naak baan lam ktung jah ah mhlaan l-a ah thi sun kshing lü jum ei lo lüta ah mkhye naküte sun Booi Jeishuh hoh jah seh püi lü ah nih-a khaam ei vai khui kha khaam ei kti ti sun kshing hmat lokti. “Nih-e a mkhye jah am do kti nip poh mshah-a phäh te kpaai khaam ei lü mneh shoong ei kti. (Isa 53).

Ngmüi Mkyangsiim mjah Pangsiima mhlä kphya naak sun noh mlung kkyoong, ngsiima up sun dou khaam kti xooi. Ah nih noh Booi Jeishuh sun jum ei lüta mkhye mhlät naak yah kti tü sun kshing hmat lü mkhye mhlät kti Booi Jeishuh-a thi tinak kti-a mlung shítih sun hmu lo yah kti. (1 John 1:7). Booi Jeishuh jum ei kti kkhyang naküt sun ngmüi mkhya üng kah thi ti u lü shak ngshääi yah kkhái-e ti sun hmat kti. (John 3:16). Booi Jeishuh ah shak ton lü ah thih-a phäh m'shye üng nih lát kti-e (Eph 1:8). Mkye poh naak hlü-a kkhyang ngei shak noh Pangsiima phäh xüng sheei lü ah khuut ah poh be vai-a hnün kdo ta be kti. “Aksük ksäuka Pangsiim noh nih nih e jah kpya nama kti.” (1 John 4:19). Kho mdek jah khoh khyam ah jah kpaam ei-a kthak-a ah nih noh Pangsiim jah Pangsiim kho khyame sun jah hlü ei kti. Asuna kyalü ah hina lup üng mkhye nih mtäng naake kkhüüng ksheei-e phi kho kpunga veh píh kti-e ti sun nih hmuk kti-e. Shatan yaai Pa Sun ah ve soh naak khoi-a am sit soon hu hlü lü nglát lobe lü ah vaan naak lo be tü koi mkot sun shyi kti. Asuna kyalü Booi Jeishuh noh nih nih-ea kkhüüh lung kho ah shot vai-a phäh jah täsham ei hlü shak kti. (James 4:7)

Ah kphyü naak lup

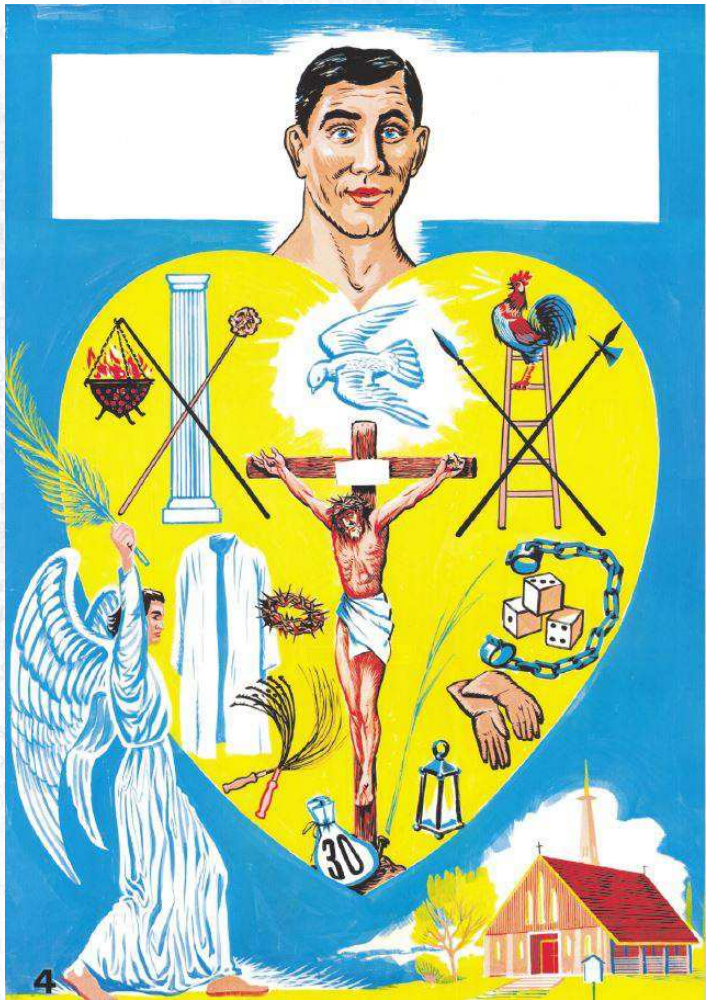
Ahina lup moh ta nih Booi Pa Jeishüh Khristo-a ah thih-a phäh üng be bang kti diim deiñ naak jah angshääi-a kuum kyan naak yah ei pääng kti Khritjaan mat sun ah pyen hlü ni. Ah suna kyalü, Booi Jeishuh thih naak baan lam ktunga the-a kah sam sah naak vai am ve, ah suna baan lam ktung üng hina kho mdek üng shääng ei kti akve naküt sun kci-a phäh akthi-e ni. Nih päh kuung phi hin-a kho mdek sho lama ta nih thik kti-e ni. (Gal 6:14). Nih nih-e phi mkhye üng ngkya lü Pangsiima hlü ei-a pyuun naak üng nih ve yah vai ua phäh-a Booi Jeishuh sun Baan lam ktunga kkhaana thik kti. (1 Peter 2:24).

Ahina lup hin kho mdek ning sho üng thik kti Khriitjaan mata thoon kti. Nih xün shak sun ngmüi mkhya üng lam nih mshuum vai-a Pangsiim noh jah mteh kti. Kan-a Kho mdek kkhyaanga mlung hlü üng am nih je kyai ei yah u. (Gal 5:16, 25). Nih shuun jiin ei Booi Pa Jeishuh Khristo sun ah shui shak-e jah shuut-in ma ulü ah nih khiih khoon-in u sun lup üng nih hmu yah kti. Ah nih Kpaai naak u mthi nghling phi ah nih-a hlanga vek kti. Nih mkhye ua phäh ah nih nah mtaam khaam ei lü ah nih-a khaam ei-a mtaam-a phäh üng nih nih-e nih lät lang kti-e. (Isa 53:5). Herod shaang puhlang jah ah ngtuk kpoh-e sun noh mthi nghling üng kpaai ma ulü ah nih yaih hün ei-u. Xüi lukhüm khün vai ta hoih-n ulü nghling lukhüm sun ah U Kkhaana ah nih kbün u.

Shaang puhlaang mat-a mkhyah intaang naak jou taai peet vai ta hoih-in ulü ah kut sun üng sung keek ah nih jah hneen u, Ah sun kona ah nih-a ma-a ngbok ulü “Jews-ea shaang puhlaang ah shak shaaü seh” ti lü ah nih ngshih ei u. Booi Jeishuh sun ah nih bun kheih te kpaai u. Ah lu phi ah nih kpaai u. Asun kba ngke ei kshe a ah nih mkhuah mhlüh yaih yün ei kon-a baan lam ktung üng ah nih hneen u. (Matt 27:27-31).

Shaanga k'um-a tä sham hläk pak lü, ng'äi msuuk lü thoon hlok kti-a Khritjaane sän noh phi Pangsiima Sa Booi Jeishuh sun mkhye mshoh poh msheh ei be lü Baan lam ktunga kkhaana ah nih hneen ham u ni. (Heb 6:6) “Booi Pao, Booi Pao” tilü nah khü kti naküt Pangsiim a pea vaang yah kkhai am ni. Kkhaan kho-a vek kti kah pa Pangsiima hlü ei poh mshah kti va vaang yah kkhai. (Matt 7:21-27).

Ahina lup üng Booi Pa Jeishuh üng shitih kah ve kti Judah-a ngü ng'ik phi nih hmu yah kti. Ah nih Booi Pa sun ngui mhma kip-a ah joih ei ni. I lüni tita ngui kpaam ei naak noh ah nih-a mlung sun man lü ngui ah yah vai k'king

4. KHRISTO ÜNG THI

21

ang'ngaai kti. Ngtuk p kpoh-e noh-Booi Jeishuh sun mthana mei im üng hnam hü ulü mthi yüi üng ah nih kkih u, kona khup üng ah nih khyum vai ah nih seh püi u. Booi Jeishuh-a shui shak-e ah jah yah ei vai ua ngsaam ei naak poh ei kti-e. "Kah shui shak ah nih jah yah ei vai ua ngsaam ei naak poh ulü ah nih nih-e noh ng'yet ei kkhai-e ni" (Psalm 22:18). Booi Jeishuha ka naküt sun jah seh ei päih kyo ulü phi ah päta ah nih hoih hüt u ni. Ah nih nih-e noh ah nih pyen ta, "kah nih shaang puhlaang vai-a ah nih sun am hlü ei u ngü " ti lü nil. Kkhyang naküt noh Pangsiima do kya naak nih khaam ei hlü kti-e, kho nghngi, kho k'a ah bäng sun hlü ei kti-e. Sun kyalüphi, Pa Pangsiim sun ah nih Booi Pa ti-a käh ng'ngaai ulü ng'ap ei naak phi am poh mshah laang U. Abäng phäh-a, Pangsiim hin khui kha naak jah puk sheet naak üng lüm lok kti-a jah ku ei kti kkhyü inhnam ni. "Ngtuk kpoh-e noh ah nih ksei üng Booi Jeishuh-a kpem sun hei shun ulü ta ahunata thi jah tui lut lok kti (John 19:33-37). Aai nghlui ah khoon hlaana Peta noh "Jeishuh kei noh am kshing ngü" tilü kthum vei ah pyen. Sun üng phi akpäih naaka ta mik tui bo lü ngbääü ei be kti. (Matt 26:69-75). "Booi Jeishuh üng kah mlung kah peet pääng ni" tilü ante-a nah pyen kti-o? Ia phäh ah sun kba nah ti ni? Kkhyang üng nah mtheh vei nah ng'ke ei kti-o? Booi Jeishuh noh ta, "mei hin Jeishuh üng kah shääng ei kti ni tilü kkhyangea ma-a pyen kti naküta mong sun kei noh phi ah nih hin kei üng shääng ei kti ni tilü kkhaan kho-a vek kti Pa Pangsiima ma-a kah pyei kkhai. Ni. Lüphi kei hin Jeishuh üng am shääng ei ngü tilü kkhyangea ma-a pyen kti naküta mong sun ah nih hin kei üng phi am shääng ei laang tilü Pangsiima ma-a kah pyen kkhai ni" tilü ah pyen. (Matt 10:32, 33)

"Kei-a hnu nah läk kkhai ta kei-a khui kha-a kba phi khui kha vai-a am ngshääm kti, kah thih-a kba ah thih-in vai phi am ngshääm kti ta kei-a akläka thoen kkhai-a am looi ngkäih" tilü Jeishuh noh ah pyen be tü. (Matt 10:38). Booi Jeishuh ti nak kti-a lung ngkhääng shuun jiin ci naak hmu ei kti-a ta je kyai kti-e ni.

"Kah shuun ei-a xün naak lung ng'khääng,
 Nah k'uma ngtung ngjiin ei lo vang;
 Nah kpem-a kkhyüh loong loktia
 Tui jah thi shen noh
 Mkhye mshoh kshe sun nah mkhyüh mhleih peet be she;
 Mkhye-a mtaam jah ah jou taai üng nah msiim msaih peet seh."

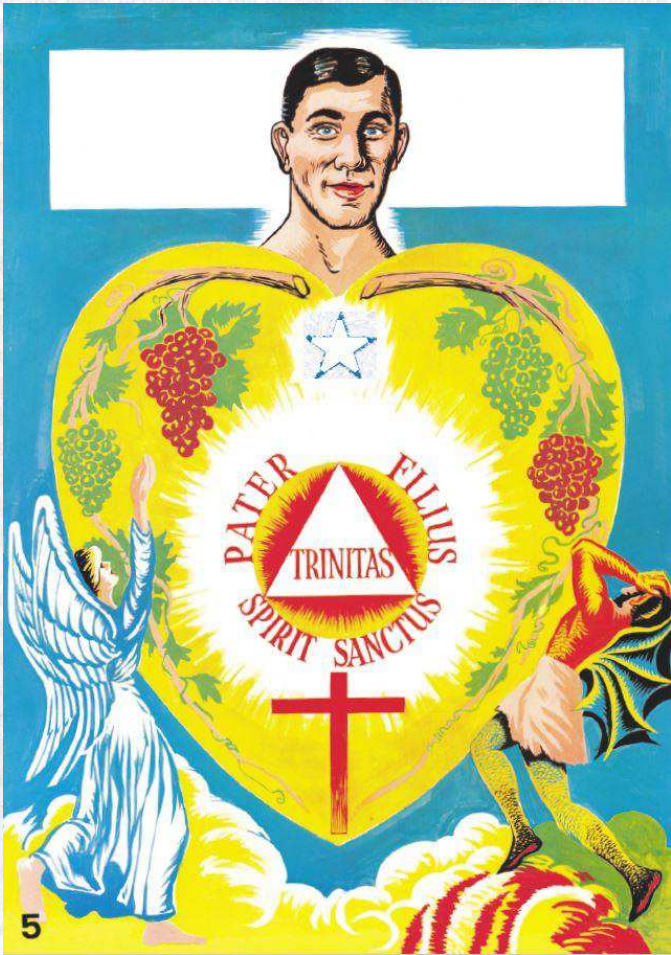
Ah mhma naak lup

Ahina lup noh Pangsiima bä naak jah ah jah mpyeen ei naak üng lät lang kti ngsiim ngsaih pääng kti mkhye kti kkhyaanga mlung sun jah mnhuh kti. Booi Jeishuh noh kkhyü shing ah taak hüta tänga, ahina mlung hin ah pät Pangsiim ni, ah sa kpa Booi Jeishuh ni, ngmüi mkhya ngsiima hjok khah ima thoon pääng kti ni. "Kei nah kphya nak kti noh kah kkhyü phi nah ksang nak kkhai. Kah pa Pangsiim noh ah nih sun kphya nak kkhai. Kah Pa Pangsiim jah kei sun ah veei-a sit nih ngüshe kah nih ve ei püi yüm shet kkhai. (John 14:23).

Pangsiim noh Khrito üng kkhyaange sun jah jäk shaan jah mhlün mtaai kti. (Luke 1:52). Ahin üng mlung kkyoong hin Pangsiima hjok khah ima ksanga thoon pääng kti. Mkhye mshoh naak sun ah kshät pääng ni. Hleei hlak-ea Pa, Shatan noh ah jah upa kkhyüing ksheeli-ea hnün üng Ngmüi mkhya ngsiim, Pangsiima kkhyü ah mlunga xüing sheei kti ti sun nih hmuh yah kti.

Mkhye mshoh tüüi mdoong naaka hnün üng mhlä Kphya naak, je kyai naak, diim deih naak, mlung mhneem naak, mlung mshaaü naak, do kya naak, shitih naak, pät mseei naak jah, Pa Pangsiim jah Kkhyang jah je Kyai shak kti ngki ngheeli ve soh ti nak kti-a ngmüi mkhya-a ktheih ktheih nak kti thing dung ngtou-a mlung sun thoon lok kti. (Gal 5:22-23). Ah nih sun Booi Jeishuh ti nak kti-a ngthei thei kti ngbom dung ngshaa-i-a thoon lok kti. Ngthei paai kti ti hin ta Khrito üng ah jüma ve soh xün sheei naak ni. Kona Khrito jah ah kkhyü sun ah nih üng vek kti. (John 15:1-10). Ah nih sun ngmüi mkhya ngsiim üng be bang lü Patisaan khaam ei Pääng kti-a thoon lü kkhyaange ning sho, kkhyaangä mlung hlü jah thih naak sun ah jah nääng vai-a ah nih üng ngjung ktha vek kti. (Gal 5:24). Ngmüi mkhya ngsiim noh ah nih-a xün shak lam mshüüm kti. Kkhyanga ning sho üng am mlü mlok am je Kyai khoh. Gal 5:16). Ah mik hmuh, ah nghnga ngjaak jah ah päta mlung Ktüüm-a I tüh-a phi am xüing sheei ti, sun kya lüphi, "Nih jum ei naak üng kho mdek nih nääng kti-e" tilü ave-a kha jum ei naak üng ni ah xün sheei. (1 John 5:4). Ah nih sun shitih jah äap ei naak üng xüing sheei kti. Booi Jeishuh-a lo be vai-a ää ci naak noh ah nih sun ngjung betha pek kti. Ah ngshää-a veh soh kti Pangsiima mhlä Kphya naak ah hmuh üng xüing sheei kti.

"Ah nih mlung ngsiim ngsaih kti-e sun se kyai naak vek kti. Ah nih nih-e noh Pa Pangsiim hmu yah kkhai-e ni. (Matt 5:8). David shaangphuhlang noh ah booi mang naak jah ah ye-e ah jah nääng paang naake-a kthaka ah

5. PANG CIIM MA IMM

nih-a mlung Kkyoonga däm duh kti ngtuk poh naak thoon vek kti ti-a kshing lü ah mlunga ngmüi mkhya hlü ko sun hmat ei lok kti. Asuna kyalü ah nih noh ah tä sham ta, “O ... kah Pa Pangsiim- o! ngsiim ngsaih kti-a mlung nah piit pyaang peet-a, kah k’uma shitih kti-a ngmüi mkhya kthaai nah taak peet-a” tilü ni. (Psalm 51:10). David-a kha Pangsiima veei sit lü ngbäu ei naak be jah, mlung kkyoong kthaai ah jah piit pyaang peet vai-a am nih ng’hui ngpha ta u-a kkhyaang noh phi nih mlung kkhoong sun am nih msiim msaih a khoh. Nah xün shak ah kthaai-a nah hlai vai sun Pangsiim noh hlü ei kti. Nah päta kho mdek puum sha ngkäih ksang naak sun khye shoh kti-a shih tih naak üng nah piit pyaang naak noh Pangsiima hmuh-a do naak hnün sun am ning poh peet khoh. Pangsiim noh nang sun ning ku ei hlü kti. I lüni tita, “Kei noh tui ngsiim üng kah ning buui kkhai ni, nah hjok khah-a lup-e jah, ning mtuih mleh shak kti ah bänga kkhyüh kah ning msiim msaih kkhai ni, mlung kkyoong kthaai jah ngnei shak kthaai sun kah ning pek kkhai ni, Mthesh nghlih kit-a nah mlung sun kei noh lau ngüshe mthesh ngja kti-a mlung sun kah ning pek kkhai ni. Nanga k’uma kah ngmüi mkhya kah tak kkhai. Kah ning peeta kah tui lam ning sho naküt nah läk lam kti ti-a kah ning ve soh mküüi mkhyah ei kkhai ni.” (Eze 36:25-27). “tilü kkhyü shing ah jah peet pän-a phäh ni, ahnin hin A ah Sa Kpa Booi Jeishüh Khrito üng ah jah peeta sangsiim Kthaai üng kkhyü mkhän ni.

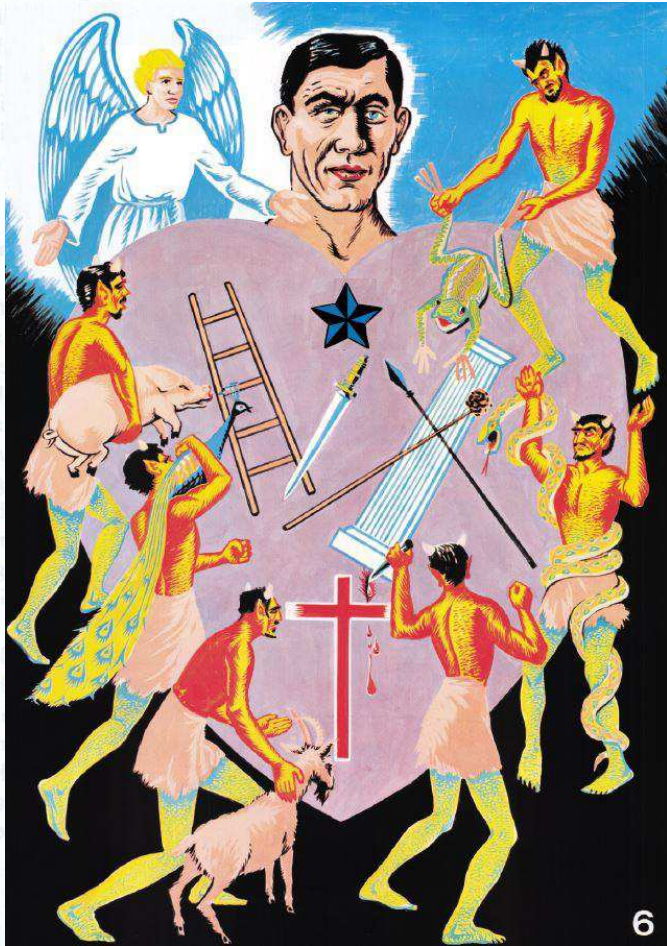
Ahina lup üng pou dang lobe kti-a kkhaan kho ngsha phi nih hmu yah kti. Kkhaan kho ngshä-e hin Pangsiim mhlün mtaai kti-e sun lam jah mshüüm lü khui kha naak kkhyüh jah mhlät kkhai-a mta ah nih jah peet ni. (Psalm 34:7; 91:11; Dan 6:22; Matt 2:13; 13:39; 18:10; Acts 5:19; 12:7-10).

Ahina lup üng, mlung kkyoong üng säh kti-a ngdüüi kti lung kho phi nih hmu yah kti. ah nih hin ah ve soh naak khoi mlung kkyoong su-a ah vaan be vai ksüün kdo sun mtät ei kti mäi ngshääm kti. Ahsuna phäh üng Pangsiim noh, “Ngscei ngshang lü ve ua. Mseei lü mtät ua. I luni ti ta nah nih ye Shatan yaai pa noh hleeng shih-a kba huuk lü jah ven kyet lü thoon kti ni. U kah man ei kkhai ni tilü jah büün kyet kti,” tilü ah jah mthesh. (1 Peter 5:8). Kkhaan kho ngshä-a han-a ngsom lü kho mdek mlung hlü poh mshah vai-a Pangsiima sae sun jah hlo hleep kti. Pangsiim nah ah jah xü kse-a kkhyaange phi ah pum ngyam joy hiit üng jah mhleei mhlak vai-a mtun ei kti. Suna Kyalüphi, nih nih-e noh kho yaai sun nih kshät ta ah nih sun nih nih-ea kkhyüh san ei kkhai ni. (James 4:7)

Ah kkhyuk naak lup

Ahnin hin ah xün shak sim pyak be kti kkhyuang mat-a puk shek kti-a lup ni. Ah mik vaang mphiing hnüh kti sun nih hmuh yah kti. Ahin ta Khritjaan xün shak üng mlung pyak lü ngmüi mkhya mik an vaai ti, ti naak hlü ni. Ah mik vaang ta ngke ei kshe-a mdei mang hü lü vek kti. Ah hin ta kho mdek ning sho kpaam ei naak be ti naal hlü-a kyak kti. Khrito-a dä ayüma khaam ci vai-a ngshääm ngshuui naak jah mhnüh kti mlung kkyoong k'uma akvaai phi nghmup-in lolü ah ngshung ngpyuuna am ve ti. Tlo hleep naake sun jah kshät vai ta ve ei kti-a ah sune sun noh ah nih sun ah nih ngvoon vai-a vek kti. Pangsiima kthai ah ng'ngaih vai ve ei kti-a khye shoh kti-a jah hlo hleep kti lung kho-a pyen sung ng'ngai lo hnüh kti. Hjok khah im-a sit ham kti-a thoon kyo lüphi ah sun kba shaanga k'uma ah ve sho a kho mdek mlung sun ah süm ksep lo, pui hnüh ni. Ah mlung k'uma Pangsiim mhlä kphya naak sun ngseek lok kti. Ah sun üng ta ah mlung nghngih kthum lü mkhyah mtaang naak am poh lo khoh. Kho mdek ning sho sun xe xok nalo lü Pangsiim kphya naak vai kyüh lok kti. Akdo akshe mkhoi mkhya naak aai shi phi nghmüp lok kti. Je kyai naak üng baan lam ktung phi am k'kot I lü hnu-a ta ah dam kuunga dam lok kti. Ah nih-a phät-a baan lam ktung sun yüh go lok kti. Ah jum ei naak am ngkhääng lo ti. Tä sham lü Pangsiima ah nih ngthuh ngmin phi ah hoih kseh lo. Ah mlung ngnei-a thoon hlok sun käh shüüm toom lü ah hoih kseh-in lo ni. Kona mlung kkyoong k'uma ngshääm kyet kti lung kho üng hnün sun ah peet lo ni. Pangsiima sa-e üng ngpüi ngpo lü ve soh-a kthak (kshak-a) mkhye mshoh kti kkhyuang üng ngpüi ngpo sun xe xok nak kti.

“Kei” ti naaka mlung noh hnün shui ei be kti. Pangsiima bä naak üng kuum kyan naaka pha ti sun ah nih noh ah mhnih lo hnüh ni. Asun cing ta nglük ngtek kti Khritjaana thoon lok kti. Ju ook naak hlü phi mlung kkyoong k'uma vaang lok kti. Mkhye kti-ea kshuunga ah ngpüi kpo-a ksüün üng, ngkhoi ngpa kti, kkhyuang kshe, am ngpüi ngpo thei kti, ti-a ah nih ng'ngaih vai ah kyüh naaka ta kho yaai noh “Ngmüi mkhya xün shak ta ah hin sa noh ta am ksim kpyak” ah ti sun ksang nalü mkhye poh lok kti. Ngmüi mkhya am ngpüi kti-a su ng'ngaih jah mlung k'ko noh jah kshing hmat shak kti. Ah suna kkhyuang Mkhye mshoh be kti sun mtuih shek kti pyen nak, am do kti lup büh ten naak, am do kti ngpüi ngpo naak jah kho mdek mlü mlok naak üng xe xok nalok kti. Mkhye mat hin to mkhye ngshaai am ni, ah hin ta kho mdek kkhyuanga poh mshah ni ti-a jah mthet kti kho yaai-a mkhye mthet naak sun hlü ko ei lok kti.

6

6. KÄH SHING TIA LÜNG

27

Aksanga ta, mkhye mshoh naak ti nak kti-a kkhæ jah su ngngaih kshe-e nih lu kkaana ah nih joon hū sun jah mkhyoh lū am ng'yah kyolūphi ah nih nih-e noh jah up lū, nih mlung k'uma nih jah mtui khee shak ta nih nih-e nih mkhye mshoh kti-e ni. Mkhye naak üng nih kut pa nih peeta ah nih noh nih kut abga man kyet kkhai ni. Asun üng nih ngmüi mkhya sun kai hū lū ongshääi-a mi lai pe da she püi kkhai. Asuna kyolū, Pangsiim noh nih nih-e üng, ah thoi-e mkhye naak mlung jah mkhye üng käh xüng shee lū mphen ei vai-a mkhye

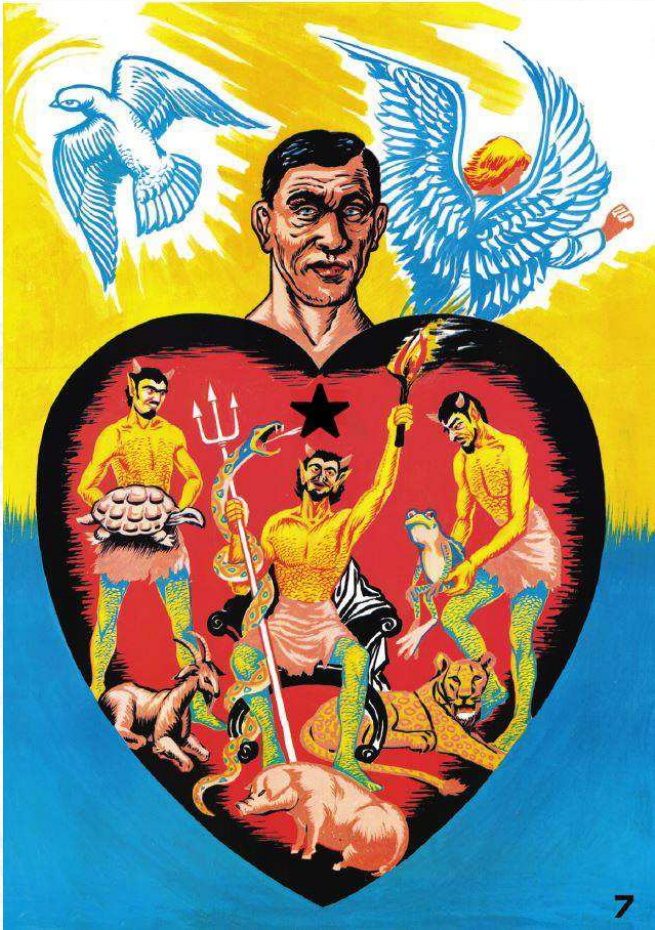
naak vai ve lüphi mphen ei vai-a Pangsiim noh shitih jah pek kti. Jah mhlat mhläng lū jah kum ei kti Jeishuh-a veei sen ei ua.

Nih nih noh lup üng nih hmuh-a ksim kshaäu üng mlung puum kdaih kti kkhyaang hin ta Khritjaan yaih jün ei lū msheet ei kti-a kkhyaang sun ti hlū-a kyak kti. Ah nih nih-e noh ah nih mpyong üng om do kti-a msheet mxuut ei ulū Khritjanne sun jah slaun kaap kti-e. Ngkhoi ngpa kti mlung mata am ah xün shee vo soh khoh sun tāk hlan kti-e ni. Suna thoon lū, Pangsiima kthaka kkhyaange sun ah nih noh jah kyüh lok kit. I lüni tita, kkhyaange-a poh pyen vai sun ah kyüh-a phäh ah nih sun kkhyaanga mpya-a thoon lok kti. Asun üng Pangsiima lam hmu lok kti. Mlung shou naak jah mlung sheet naak hin noh ah nih khui kha naak jah ah nih ktha ngseek naak sun jah mhnuhb kti. Ah sun xooi noh jah ktuun tha kti xooi ni. Akse mkhye mshoh naak-e sha lū, ngnääng ngpaang ulū ah nih däm duh lo-a ksüün üng ng'keei ngku naak kho yaai, kphyu kphyai sun jook jooka ngjooi lok kti.

Aksüün ah lääm nih peeta ah thoon üng, püi thi naak jah däm duh naak hlū sun üng ah nih kshoh jah nghmon lok kkhai. Hlo hleep naak da käh nah nih ngpüi via tä sham ua.” (Matt 26:41) tilü Boo Pa Jeishuh noh ah jah msääi sän käh su ng'ngaai lū nih ve soh ta ngui kpaam kei naak nih mlunga ah vaan lo vai ta ah kjä sa vai ni. “Mat mat noh kah jum ei naak ngkhääng kti tilü eah ngngaih ei ta käh ah kyuk vaia mseei ei kyet she” (1 Cor 10:12). Kho yaai-a hlo hleep naaka sun nih khaam ei khoh vai-a Pangsiima jah peeta shui jih-e sun nih jah shui sha kom u. (Eph 6:17-18).

Ah kkhyüh naak lup

Ahina lup noh ta, Pangsiima kvaai-a kke-a ve pääng lū, Pangsiima kheen phi yah pääng lū, Ngmüi mkhyh ngsiima do kya naak phi jah ei pääng lū, ah jum ei naak ah hoih kona sim pyak be kti kkhyaang mat-a mlung sun jah

7. KHĂNG PANG KÝ LÜNG

29

mhnuh kti ni. (Heb 6:4). Ahina lup noh, Thang kdo ti nak kti-a Pangsiima kkhü sun nih mtehh mkhyah lüphi I tüh-a phi käh ngbäu ei be lü Pangsiim üng ah shak käh mtehh mkhyah kti kkhyaang mat ksüün shak phi jah mhnüh kti ni. Pangsiim noh ah msuh mtehh ng'hnga hlih ei kti kkhyaang mat ta ah pät noh ah pät ah thu hlai vai-a mtun ei lüphi mkhye naak poh lo dääm kkhai ni.

Jeishuh noh sim pyak be kti kkhyaangea ksüün shak ah pyen ta, “Kho yaai sän kkhyaanga kkhüüh ah shot üng mkyanga ngvaak hü hü lü ah ngxü naak vai hjam khoi kti. Am hmuh ei lüta Kah shot naak loa veei kah sit be kkhai tilü ah pyen. Lai vaai be lü ah ve naak khoi sän ngphei ngkoih ei lü angsih ngkhäh sa-a ah hmuh vaai be. Asun üng ta ah nih-a kthaka shou bok kti kho yaai-e kkhüüh jah khü vaai lü asuna kkhyaang üng jah vaan püi lü vekyet kkhai. Asun üng ta kkhyaanga ve soh sun ahlaana kthaka kshe hleen lobok kkhai ni” tilü ah pyen. (Luke 11:24-26). “Ah nih nih-ea phäh ahina kkhui shuia mäi thoon kti ni. Ui noh ah mlöh ei be kti, vok noh mthih kpyo kona lok oot be kti.” (2 Peter 2:22).

Ahina Sangsiim noh sim pyak be kti am ah ni üng käh ngbäu ei be kti kkhyaang mata mlung sun ante-a jah mtehh kti ni. Hleei hlak lim ma naak üng mkhye sun pih mlunga ve lü jah up kkhai-a lobe tü kti. Ah mlung ve soh sun ah mjü mjü-a ah hmaai nah kpou kdang lok kti. Ngmüi mkhyangsiim phi mkhyea dä ah jüm am ve soh khoh lü shot kti. Suna thoen lü mlung kkyoong hin Pangsiima hjok khah ima am thoon khoh, Shatana poom ima (ngsum ima) ni athoon khoh. Kkhaan kho ngshä phi mbooi kyap lü shot yah kti. Lüphi Khyük kti sakpa-a kha nglat be lü ngbäu ei be vai mä ti-a jah бүк teng jah ääp ei ham kti. Khyük kti sa kpa sun noh vok ei hngoh phi ei hlüpyäi kyo kti. U noh i laang phi an mbei mjoh U. Asun üng ngshüüm lobe lü, “Kah pa-a veei sit be ngüshe, Paai-o, kei nhii Pangsiima hmaai ma-a ni nah hmaai ma-a ni kah mkhye mshoh kti. Nah nah sa-a phi am looi ngkäih ti ngü” tilü ah pyen mjoh. (Luke 15:16-20). Mpyeen shek kti ah sa sun ah pa noh ah hmuh üng ah mkhye mhlät lü je kyai lü ah dou daan be.

Ahina mlung kkyoong lup noh ngthu nghlai naak ngshaai, Pangsiima veei nglat naak be, Booi Jeishuh-a khopha kuunga mkhye mhlät naaka ngshing ngte naak sun am jah mhnuh. Akshe Akdo kshing hmat naak mlung sun mthi ngling üng ngkhyo ktia mäi thoon lü I phi am dou khaam khoh. Ah nih üng ah nghnga ve kyo lüphi Booi Jeishuh-a nghui kthai sun am ngja khoh. Ah mik ve kyo lüphi ah kho kuunga käh khüt kti mulai khuui sun am hmuh khoh. Mkhye

poh naak lä üng am ngke ei ti. Shatan sun up kkhai-a ah mlunga lolü, booi ngoh naak üng shang phuhlanga kba ngshut kti. Ah nih sun do kya lü lei shong pyak kti shaanga k'uma atuhan-a ngsom ui ah ve sun ngluk ngtek naham to kkhai. Sun üng phi ah nih usn msüm hnün üng ni ah täng ta. "Nang nih-e hin бүк ei phyak kti-a lung üng ngvoong lü ah nih piit pyaang msüm hnün üng nah nih täng kti-e ni. Lüphi angsiim ngsaih kti naküt üng be kti ni." (Matt 23:27). Hleei hlak naaka pa kho yaai noh Pangsiima ngmüi mkhya-a hnün sun ah thut ei ni. Kkhyüing ksheeli üng nih jah mtäng mkhye naake hin am do kti kho yaai kshe-a phäh ngshü ngshü lü (Käh ngkya bät kti-a) ah mlung su thoon ve lok ktie ni.

Ah nih sun jah mkhui mkha kti kho yaai-a kkhyüh lät lang hlü kya lüphi ahina mkhye nooke noh ah nih khiih khoon kyet u ni. "Kkhyayang mat hihn noh Moshei-a thuum lüüm kkaan kti ni ati-a, kkhyayang ng'hngih kthum ah nih shak shi ta ah suna kkhyayang sun mpyeen naak käh ve laang kti-a thi yah kti. Kkhyayang mat hin noh Pangsiima sa kpa sun hmu mshit lü ah nih-a mkhye mthi kti Pangsiima be khüt üng shääng kti Khrito-a thi sun am ah suh lih ei ngtu ta, Mkyangsiima bänak sun ah thang mseh ta asuna kkhyayang sun Pangsiim noh kshe hleen book kti-a mtaam pek kkhai ti-a am nah nih ng'ngaai ktie o. (Heb 10:23, 29; 2 Peter 2:1-14)

Ahin üng lup hin nah mlung kkyoonga ve soh üng ah ngkäk veta käh su soon lü nah mlung hlai lü Pangsiim sun nghui ngpha nabe-a. "Ah nih noh tuh-a ksüün jah anghläi-a ksüün üng ah nih üng Pangsiima veei lok ktie- sun jah kuum kyan khok kti. (Heb 7:25). Nang sun ngbäu ei be lü Pangsiima veei nah seh be ta ah nihnoh mkhye naküt phi ning mhlät khoh kti ni. Nang noh Pangsiim üng lung kho tuui yaai-e nah jah nah mtäh ei shak vai jah, asune nah jah kshät sheng shak vai nah jü naak ta asun kba ning poh peet khoh kti ni.

Mneh kshe mneh kti Booi Jeishuh-a veei lolü "nah hlü ei-a ah thoon üng nah nah msiim msaih be khoh kti ni" tilü ah nghui ngpha-a kba nang phi lo lü nah nghui ngpha vai. Asun üng, Booi Jeishuh sun mhlä kphya naak üng be bang kti-a thoon lü ah kut sun shäng lü am khyaih kti sun ah hnen. Booi Jeishuh noh, "Kei noh kah hlü ei kti ni, mya be-a" tilü ah mshak be. (Mark 1:40, 41). Nang phi nah nghui ngpha vai, Booi Jeishuh noh ning mshak be kkhai ni. Suna kya lüphi, akvaai-a kthaka mthel nghlih lä kti lü anghmüp sun nah kphya naak ta ngan-a phäh äap ei naak jah kuum kyan naak am ve. I lüni fīfa, nang noh xün naak am xü ei lü thih naak nah xü ei-a phäh ni. Sangsiim noh ah pyen ta, "Mkhye naaka keen ta thih naak ni" (Rom 6:23) ti lü vek kti.

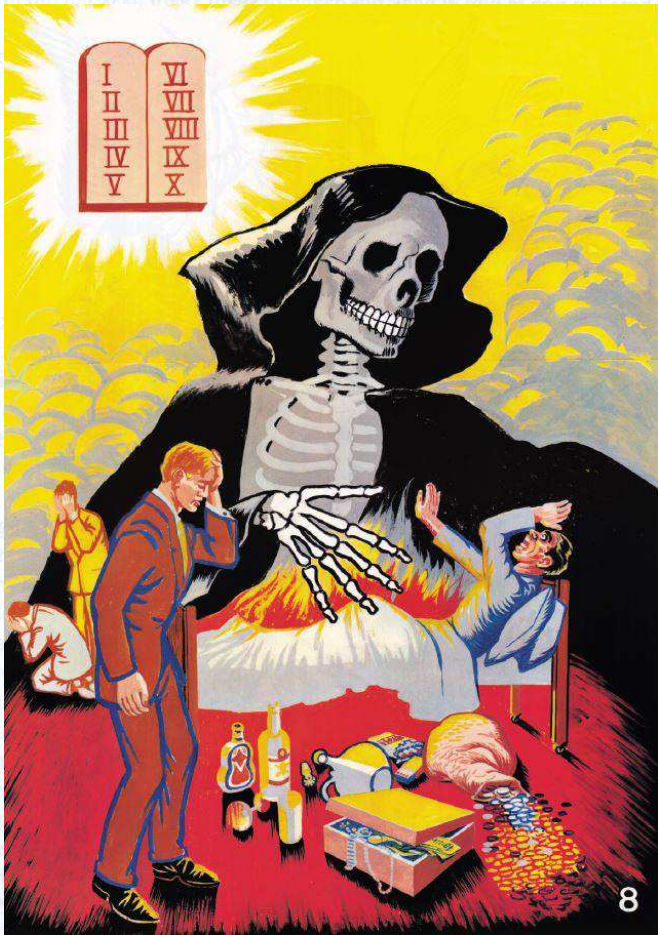
Ah kkhyet naak lup

Khrito-a hnu läk vai-a mkhyah mtaang naak mtheih mhnoon lü ah mlung ngsang kti mkhye kti kkhyaang sun ahin üng nih hmu yah kti. Thih naak üng ah säh lo-a kba ah mti sha mshou mhleei ei lolü ah mlung kkyoong phi thih vai sun kyüh lok kti. Thih kyuk naak sun am suum saak am ng'ngaih hmuh-a ksüün üng pha lok kti. Mkhye-a mkhüh hnip peet phi khyük leih lolü mkhye naaka ah kheen phi kyüh kyook ei kshe-a khaam ei yahg kkhai. Mulai-a khui kha kshe sun ah nih noh hmu thei hnüh kti. Tä sham ei vai-a yü sou lo kyo lüphi ah nih noh käh ah suh lih ei khoi mhlä kphya naak tak kti Pangsiim üng am ah nghmuh ngthekh koh sun kshing ei kti. Ah looi püi-e noh phi ah ih om naak pei-a ngdüi h vai sun Kyüh ei lok kti-e.

Ah nih nih-e a mhlah nish naak noh phi ah nih sun am diim ye shak khoh. Ah booi mang naak noh phi ah shak am mshaau khoh. ah ngmüi mkhya phi khui kha naaka kkhyüh am kuum kyan am mhlät mhläng khoh. Lung kho noh ah nih üng ah ksüün am pe lüta Pangsiim da phi ah mlung ah mhman vai phi am thoon khoh. Ahlaan üng ah hlü ko ei khio jah vah shak üng ah mküün khoi ah bäng naküt üng phi ain kam mah lo ti. Ah nih noh am jum pa ei, am ah jah jum ei-a shaang khonge noh phi tuh ta am ku ei khoi ti U. Ilüni ti ta, Pangsiima mhla kphya naak sun not heih lü mkhye si jaang naak ah khaam ei hnüha pääh ni. "Xüng sheei kti Pangsiima kut K'uma nih lai vai Kyüh ei shebok kti" (Heb 10:31) ti sun ah nih nok kshing hmat lok kti.

Asun kba ah kshing lo-a ksüün üng (or) ah shak-a vat lo hnüh üng Pangsiim üng ah shak ah peet vai-su ng'ngai lo hnüh kti. Sun üng phi aksüün päih kti ti sun ah nih noh ah hmuh ni. Kkhyaang kho hah sun ah nih shaka päih hnüh üng Pangsiima veei ah nih nglat be vai-a ksüün käh yah lü thi kyu kti-e. Asuna thoon lü ah säh ham üng Pangsiima veei nglat be vai hlü hnüh kti.

Pnagsiima mkhye mhlät naak jah mhlä kphya naak sun ah shaka ve um üng not heih lü ah shak päih lo sho kti mkhye kti kkhyaang sun noh Pangsiima mhloh msah naak jah kuum kyan naaka thang sun käh ngja xa lü ah nih noh ah not heih-a kuum Kyan Booi-a mkhye si jaang naaka Kthai sun ngja 10 yah kti. Booi Jeishuh noh, "Nang nih-e hin Pangsiima ning jah yün se-e ni, Kah veei-a kkhyüh shot ua" (Matt 25:41) ti lü ah pyen ni. "Kkhyaang naküt ahnun däk thi yah kkhai. Kona Pangsiim noh ah nih sun si jaang kkhai." (Heb 9:27).

8. KHYE CIAANG NAAK

33

Ah k'ko naak lup

Ahina lup noh ta jum ei naak ngkhääng lü saam xam naak jah hlo hleep naak üng ngnääng naak yah kti Khritjaan mat-a xün shak sun jah mhnüh kti. Ah nih noh ah mjü mjü-a hlo hleep naak ah khaam ei-a ksüün üng ah kpäih naak säpa ngkhääng ngpaang lü Jeishuh Khrito üng ng'nääng naak yah kti. Ah nih sun Khritjaan don ngsaam ei naak üng ah ngpüi däk käh khäk kti- aah sun ah ngläi-a vaang lü tüüm naak üng dong kti ni. "Booi Jeishuh sun ah nih noh buk kyet lü nih jum ei naak sun aksüka kkhyüh akpäih naak säpa ah nih üng ngtung ngjiih kti ni" (Heb 12:1, 2)

Shatan jah ah kho yaai püi-e sun noh jum ei kti mlung kkyoong sun ngvoong kyet lü ng'nääng naak käh yah kyo lüphi Pangsiima kkhyaange sun am do kti-a lam üng jah seh püi vai-a mtun ei kti. 'Kei; ti naak, ngui xüi kpaam ei naak hob bah naak naküt-e phi ahin üng nih hmu yah kti. Mkhye naak sun nih nih-ea veeci-a ah mjü kse üng lolü ah mjü mjü-a um aam ktipa thoon lüta ahin üng phi meng kea hnün üng ngshe phi nih hmu yah kti. Pangsiima kkhyü jah ngmüi mkhyangsiim ti nak kti-a kkhaan kho ngshä noh ah nih sun jum ei naak da a lam ah mshüüm a thoen lü mkhye naak sun shaanga ngsom lü ah vaan lo üng shitih üng vek kti Khritjaan sun noh ahin hin mkhye ti-a kshing ei kti. Ah kut vaang üng ju bäng ksüng ei kti kkhyaang mat sun Khritjaan-a hlong ngtuui nglaam ve soh lü kho mdek mlü molk naak üng jah hlo hleep vai-a mtun ei kti. Sun kya lüphi, mkhye mshoh naak jah kho mdek mlung k'ko naküt sun jah ksim kpyak lü ah nih sun noh Khrito üng thih naak sun ah nääng päänga kyalü ah xü kse kkhyaang mat sun mkhye naak noh ah mkhüt vai-a khyaih naak khoh am ve ti. Lupa k'uma ah nghngih naak kkhyaang sun noh Khritjaan sun ksim kshaaü üng kdaih kti. Püi luuk eek naak, püi si jaang ei naak, püi yaih yün naak jah Püi mkyüh m;hyÜn naak san am jum ei kti-e jah jum ei kuung kti-e sun noh poh ulü ah sune sun noh aksanga jum ei kti-e-a mlung sun shun aat kti-e. Sun kyalüphi jum ei kti sun noh kkhyaangea pyen ei sun käh ng'ngaai lü Pangsiima pyen däk ni ah mhju msih läk lam ta. "Nang nih e kah hnu kläka nah nih thoong phäh kkhyaange noh ning jah thang mshcet lü mkhuh mhlil lü nah nih mong hleei msom lüh ah nih pyen ta, nah nih do kya naak ni. Je kyai lü xe na ua. I lüni ti la Pangsiim noh nah nih phäh-a kkhaan khoa kheen kdäm ning jah mshääm peet kti ni" (Matt 5:11, 12) tilü Booi Jeishuh noh ah pyen sun ah nih noh shüüm kti.

Nih mkhye mshoh bäu hmaaü naake hnin noh Pangsiima mhlä kpha naak-a Üng aktung book jah ngkhoi ngkhya shak kti. Suna kya lüphi, "U noh

Booi Jeishuh Khrito-a mhlä kphya naaka kkhyüh jah ngkya shak kkhai ni. Khui kha mpyeen sheet, mkhuk mhliah, ei ngmüh ook mkhyeh, shui kpum shak kko, li ksim naküte noh phi Khrito-a mhlä kphya naaka kkhyüh jah ng'kya shak khoh kkhai-o" tilü je Kyai naak jah jum ei naak üng ah nih noh aksanga pyen khoh kti. (Rom 8:35) "lūphi ahine abāngea kshuunga jah kphya nak kti Khrito üng küm seei kti-a niha ng'nääng kti-e ni" (Rom 3:37). Kho yaai ah 10-a ksüün üng Pangsiima peet shui shak sun shui shalü kho yaai. Sun nääng khoh kti. Asun kba akpäih naak säp ngtuk ah poh kona hlo hleep naak mjü k'küm üng ng'nääng naak yah lü Jeishuh Khrito-a üng ah hnün phi yah ei ham kti. Nih nih-e phi Booi Jeishuh üng ng'nääng naak nih yah ulü itüh-a phi käh ngthu nghlai lo ti kkhai-a lu ngbün phi nih yah mkäih kti-e. (Eph 6:10-18; 1 Pet 5:4)

"Aai shi" ti nak kti-a kshing hmat naak mlung phi ngyü ngkya vaai saai lok kti. Ah mlung kkyoong phi jum ei naak üng be bang lü Ngmüi mkhyangsiim üng phi be kti. Khrito üng ng'nääng naak yah lü akpäih naak vei-a xüing sheei thei kti-e üng ah nih jah peet-a do kya naak sun Pangsiima kkhyü noh jah su ng'ngaih shak kti. "Ngnääng kti üng ta xün naak thing dunga ktheih kah ei shak kkhai ni. Asuna xün naaka dung ta Pangsiima ng'voong k'uma vek kti ni" "Ngnääng ktia kkhyaang ta anghngih naak thih naak amkhaam yah ti" "Ngnääng naak yah kti üng ta ngthup kti Manah kkhahi kpeh kah mbei kkhai ni. Ah ngming kthahi ng'yuk ei kti lungbook mat phi kah pek kkhai." "Ngnääng kti jah kah xüh-ä khuut okpäih naak säpa poh kti kkhyaang üng kkhyaang mjü kse-e jah up kkhai-a hiit kah pek kkhai." "Ngnääng kti naküt noh asun kha shui shak book shui shak kkhai-e. Ah nih-ea ngming xün naak sa upa kkhyüh am kphyaah be ti ngü. Ah nih-e hin kei üng shääng ei kti-e ni tilü kah Pa Pangsiim jah ah kkhahan kho ngshäea ma-a kah pyen kkhai ni" "Ngnääng kti-a kkhyaang ta kah Pangsiima hjok khah im nua mkhyung ktunga kah thoon shak kkhai. Ah nih sun Pangsiima hjok khah im nua kkhyüh i tüh-a phi am shot khoh ti." "Ngnääng kti-a kkhyaang ta kah hlōnga kah Booi ngoh naak üng kah ngshut shak kkhai. Kah päti phi ng'nääng lü kah Pa Pangsiima Booi ngoh naak üng kah ngshuta kha ni" (Rev 2:7, 11, 17, 26; 3:5, 12, 21).

"Nghjat kti ngui suun" hin Pangsiima phäh ah shum manga ah mlung kkyoong jah ah ngui xün sun ti naak hlü ni. Ah ngui sun ah mdanga ah shum manga kthaka mpyeen kshe-e jah ku ei kti, xa üng ka mat pek kti, ah taak ei naküt phi pe msho be lü Pangsiima nglou ngthang naak vai-a shum mang ei kti.

“K’khaai mkyang jah nga” hin fa, ngsiim ngsaih kpeh lü, pät mshüüm mseei naak lü xün sheei naak sun ti hlü ni. Ah xün shak phi ju ook naak, am do kti ei naak üng am ksim kpyak. (Acts 15:20) Ah ngui xün phi ah mdanga am shum mang ei.

Ah puum sha phi shei ei ook naak üng am ksim kpyak. Shei haai phi am shum mang. Suna thoon lüphi, ah nih mya shat, däm duh shak kti ei ook ni ah ei ook ta. Ah mlung kkyoong phi fä sham naak ima thoon lok kti. Ah ve soh naak naküta, ah i tüh üng phi käh mhlät lü hjok khah noaka anghläi-a sit kti. Hjok khah ima phi nische, ah im kkyoonga phi nische, ah päta ve naaka phi nische tä sham ei kti. I lüni ti-a hyaak üng, tä sham naak üng Pangsiim üng am nih ngthuh ngmin ta Khritjaan mat hin am nih däm duh khoh ti sun ah kshinga phäh ni.

“Ngphyang kti Sa up” hin ta, Sangsiim hin ah nih-a phäh ngpyang kti Sa up ni” ti-a pyen hlü ni. Ah nih usn noh sangsiim sun ah mhnüüp tä k’khe kpek lü, pum ngyam jah ngjung ktha, xün shak jah akvaai, am k’kheh k’data booi mang naak sun shui hjam ei kti ni.

Sangsiim sun ah nih lam mshüüm kti- mei ima thoon lo lü, kho yaai ah nääng naak ksim ksaai-a phi thoon lok kti. Ahni hnin ah ngmüi mkhya phäh ngmüi mkhya ei ooka thoon kti. Tui noh ah kkhyoot ei üng ah ook, ah pät noh ah pät ah msiim msaih naak, ah pät ah büh ten naak hmana phi thoon kti.

Baan lam ktung käh kpüi kti-a ta kheen am yah vai ti sun ah nih nah ah kshinga phäh baan lam ktung kkoh vai yü kti. Xün shak kthaai üng xüing sheei kkhaia Khrito üng thou be kti ti sun ah nih noh ak kshinga phäh ah nih-a phäh kkhaan kho-a vek kti khoh khyame da su ah mlung mhmang kti. Kho mdek khoh khyuam sun hoih lü kkhaan kho khoh khyuam ni ah suum saak ta. (Col 3:1-2). Pangsiima dä ah nih kkhyum vai sun mtät ei kti. Ah nih sun tui pei-a ve lü anghläi-a ngthei paai kti thing dung üng täng kti. (Psa 1:3).

Asuna dung sun aktheih do kti ngbom dung üng phi täng kti ni. Ah mlung kkyoonga vek kti ngmüi mkhyangsiim üng ah nih noh ah yah-a Pangsiima mhlä khya naaka phäh thih kyuk vai phi am kyüh ti.

Ah xa naak lup

Booi Jeishuh noh, “kah pät hin thoh naak be ni. Xün naaka phi kah thoon kti. Kei nah jum ei naküt kti ta thipääng lüphi xüing ei lä kkhai ni (John 11:25, 26). Kah pyen kshak ngngaai naküt kti-a kkhyaang, nah tüüi lok kti Pangsiim jum ei kti-a kkhyaang noh shak ngshääi yah kti ni. Asuna kkhyaang noh

10. YÄW HIH TÜG CIH KI

38

mkhye si jaang naak am khaam ei ti. Thih naak üng lät pän lü anshäi-a xün naaka vaang kti. (John 5:24). Thih kyuk naak noh Khritjaane sun mtaam. Kyüh ei naak am jah pe ti.

“Thih naak sim pyak hnüh ve. Ngnääng ngpaang naak küm seei hnüh ve. Thih naak o, nanga ng'nääng naak ta ho-a ni. Nah jah shun kah naak ta ho-a ni ... Pangsiim noh nih Booi Pa Khrito üng ngnääng naak jah pek kti ni. Ah nih sun nih mküüi mtou vai u. (1 Cor 15:54-57)

Pangsiim üng xüing sheei sit soon kti-a kkhyaang noh thih naak am kyüh. Ah nih-a phäh thih vai ksüün ah pha lo üng, Apostle Paul noh mat ah pyena kba pe mkhüh hnip kti-a thi ei kti. “Kah nghngi siim shak hin shot talü Khrito-a hlonga kah ve –e hlük kti. Asun do bok kti, (Phil 1:23) tilü Apstle Paul noh ah pyen.

Khritjaan mat sun noh ah phäha baan lam ktunga kkhaana thih khaam ei kti Booi Jeishuh sun hmuh vai-a yü lik kti. Ngmüi mkhyangsiim sun noh, “Käh pyang ma ua. Pangsiim jum ei ua. Kei phi nah üm na-ua. Kah Pa Pangsiima ve naaka im kho hah pa vek kti. Kei lobe tü ngüshe kah ve naaka nang nih-e phi nah nih ve lik kkhaiea kah ning jah seh püi vai ni” tilü Booi Jeishuh noh ah pyen sun shüüm shak kti. (John 14:1-4) “U noh phi ah nih mik üng am ah nih hmuh khoi, ah nih nghnga üng am ah nih ngjaak khoi, Ahin kba thoon kkhai ni tilü käh su ng'ngaih khoi sun Pangsiim noh ah nih kphya nak ktie-a phah ah jah ;iit pyaang peet ni” (2 Cor 2:9). Ah nih nih-ea phäh ah nih piit pyaanga ngtou ngtaai kti mlüh-a do kya naak sun kho mkek lo mlei üng am ni pyen kshe khoh. Asun sun Booi Jeishuh Khrito-a she soon naak ni. Ahina lup üng kyüh kshe-a thih kyuk naaka hnün üng Pangsiima kkhaan kho ngshä sun nihimu yah kti. Ah nih noh ngsiim ngsaih kti-a ngmüi mkhya sun Pangsiima veei ah seh püi vai-a mtät kyet kti. Ngmüi mkhya sun thi khoh kti puum sha-a hloop kheei naak üng lät lang kti. Asun kona ah nih mhlä kphya nalü baan lam ktunga kkhaana thih khaam ei kti Booi Jeishuh-a veei-a kkhaan kho kshoh sun phyäät lü kaai kti. Ah nih sun Pa Pangsiima hmaai ma-a nghni ng'ooi kti-a dou khaam kti-e. “Do ve, nang hin kkhyü shing üng vek kti lü üm naak vai xüh shoh-a nah thoon kti ni. Lo-a, nah nah mah pa-a dä ah yüma je kyai-a” tilü pyen ulü ah nih do daan U. Shatan noh ah nih sun am up ti. I lüni ti ta, “Nya kyah mpyeen kshe sun thilü kkhaan kho ngshä noh Apyahama veei seh püi kü Apyaham noh ah kpom ei” (Luke 16:22). “Kona kkhaan kho-a ka kthai kah ngjaak ta, “Ahnin yuka tuh-a kkhyüh Booi Pa üng nglooi ei lü thik kti-a kkhyaange ta ah nih phäh-a do naaka thoon kti ni” ah ti kah ngjaak.

Mkhyā ngsiim noh “Sang ve, ah nih-e hin ah nih khüüi khoom khui kha kkhyüüh hüi ei kkhaie ni. Ah nih khüüi kheen noh jah läk kkhai ni” ah ti (Rev 14:13).

Ah kpäih naak kkhyü sük

Kah püio, “Nah mlung käh ngpa kti-a kah veei-a nglat lo be-a” (Deut 30:2) tilü tuh-a nih ngthuh ngmin püi kti-a thoon lü, nang ning kphya nak kti Pangsiim üng nah mlung nah peet be vai-a ah nih nah a ning ku ei she. Boong kha ngnü jai kti-a nah mlung sun Booi Jeishuh üng pe be-a, ah nih noh mlung kkyoong kthai jah ngei shak kthai sun ning pe be kkhai ni. Hleei hlak kti nah mlung hoh käh ning mhleei ei seh. Ah nih-a hlü ei sun käh läk bä. I lüni ti ta, “Kkhyāanga mlung k’üma kkhyüüh lü ngtüüi lok kti am ko kti su ng’ngaih sun noh akshe poh vai-a jah mhnuh mteh kti” (Mark 7:21) tilü vek kti. Mkhye naak sun hoih hüt lü ah kdo sun ta ei bä. “Mkhye naaka kheen ta thih naak ni. Pangsiim noh ah jah yeta bä naak ta, nih Booi pa Khrito üng nglooi ei lü anghääi-a xün naak ni” (Rom 6:23) tilü vek kti.

Kona, Pangsiim üng nah xün shak pe be pääng kti-a nah thoon ta, “Kah veei-a kkhyüüh nah ngjaaka pyen ksang ksüng kyet bä. Ahin nanga läk lam vai-a thoon kti. Booi Jeishuh Khrito üng nglooi ei naak üng nah yah-a jum ei naak jah mhlä kphya naak üng ve lä bä” (2 Tim 1:13). 2 Tim 1:12 üng Paul noh ah yuk be tü to, “U kah üm nak kti atja kei noh kah kshing kti. Booi Jeishuh Khrito ah lo be vei-a, Pangsiima nah apa kkhyü ksang üng, ve vaia Pangsiim noh nah kpüi kkhai ati-a kah kshing ei kti ni” tilü ah pyen. Pa Pangsiim nah jum ei naak sun däm duh shaka. Ngmüi mkhyangsiima jou hiit üng tä sham ei-a. Pangsiima mhlä kphya naaka k’ke-a ve-a. lama thoon kti, Pangsiima kkhyü-a thoon kti, xün shaka thoon kti Booi Jeishuh sun mtääm kyeta lü ve-a. Ah kkhyāange jah seh püi kkhai-a Booi Pa sun lobe hnüh kkhai ni. Ah ni sun, “Shangphuhlangea Shangphuhlang, Booi naküte-a Booi Pa’ ni (2 Tim 6:15).

Shük eilu na ni läk lang vai ya yei kyai lu nang nih cün phüm kam müng khyah khoh tia küm khan naak Paan siim cün now Yeisüh na lü ah shang ya yow hi tüng ah a shei shaak ni yüng thaak ah yah peet ni. Amen! Jude 24, 25.

A SPECIAL WORD FROM ANGP

UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP

UMA PALAVRA SPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class- teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, à l'école du dimanche ou lors de réunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coração, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coração podem ser obtidos com características Europeias e Africanas e podem ser usados em conjunção com o mesmo livro em classes de ensino bíblico, evangelização ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmação do último preço dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
PO BOX 2191
PRETORIA
0001
R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)